

Zpracování digitální fotografie

- software ke zpracování
- tipy pro zpracování
- nejlepší články roku

Zpracování
digitální fotografie

ZPRACOVÁNÍ DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

Autoři: Michal Fanta, Petr Šafařík, Michal Polák,
Vlastimil Ott, Lubomír Čevela, Adam Saleh,
Miroslav Hrončok, Vojtěch Zeisek, Irena Šafářová,
Jiří Eischmann, Martin Šín

Odpovědná redaktorka: Irena Šafářová

Jazyková korektura: Dana Baierová

Sazba: Michal Hlavatý, Scribus

Fotografie na titulní straně: Bronislava Hošková,
Petr Šafařík, Lukáš Zapletal

Fotografie: Michal Fanta (str. 1), Lubomír Čevela
(str. 14, 15, 20, 21, 26, 28–30, 34, 36), Barbora
Hrončoková (str. 40), Vlastimil Ott (str. 41), Adam
Seleh (str. 43, 44)

Tisk: Tiskárna v Dubí, s. r. o.

Vydal: Liberix, o. p. s., 2010

Další brožury a informace najdete na adrese

www.liberix.cz

Obsah

v Předmluva

Jak fotografovat?

- 1 Neřešte fotoaparát a každý pixel. Fotografujte!
- 5 Proč fotit do RAWu?

Stážení a správa

- 7 Picasa 3: Vše pro vaše fotografie
- 10 Datum z EXIF v názvu fotografie

Editace

- 13 Čím nahradit Zoner Photo Studio?
- 25 GIMP v roli digitální fotokomory
- 33 Retuš a masky v GIMPu
- 40 Tint Photo Editor: Barevné triky pro vaše fotky
- 42 Hugin: Vytvářejte panorámata jednoduše
- 45 Shape Collage: Koláže z vašich fotografií

Tisk a vytváření fotogalerií

- 49 Export do fotogalerií pomocí KIPI pluginů
- 54 Webová galerie snadno a rychle s Jalbem
- 58 Tiskněte z pohodlí domova
- 59 FotoStar a Fotolab: Jak na instalaci
- 61 Ořez fotografií pro sběrnou

Předmluva

Vážení čtenáři, příznivci otevřeného softwaru a v neposlední řadě vážení fotografové. Dostala se vám do rukou první z řady průvodců po světě otevřeného softwaru, kterou připravuje obecně prospěšná společnost **Liberix**. V každé příručce vám přineseme sérii článků k dané problematice.

Celou sérii otevírá téma zpracování digitální fotografie v otevřeném softwaru a nebo v linuxovém operačním systému. Na následujících stránkách vás provedeme všemi kroky při zpracování fotografií, ať již z vašich cest, zážitků s přáteli či uměleckých počínů. Nebudeme vám radit, jak své fotografie komponovat a ani která chvíle je nejlepší pro stisknutí spouště. Tuto práci necháme zcela na vás. Ale poradíme vám, co s již vytvořenými fotografiemi dělat dále.

V článku **Proč fotit do RAWu** se vás pokusíme trochu teoreticky seznámit s možností fotografování do tohoto formátu a ukážeme vám jeho výhody, protože je častý na digitálních zrcadlovkách. Na dalších stránkách příručky vás provedeme základními úpravami fotografií v programu **GIMP**. Ani častý problém cestovatelů – tvorba panorámat – nebude v příručce opomenut: práci s programem **Hugin** se věnuje další z řady článků.

Poslednímu kroku – publikování fotografií – se věnuje závěrečná část příručky. Necháme na vás, jestli dáte přednost vystavení svých fotografií na Internetu, vytisknutí ve fotosběrně či u sebe doma na vlastní tiskárně. Připravili jsme pro vás návody pro všechny tři možnosti – například článek o práci s linuxovou verzí programu **Picasa 3**.

Pevně věříme, že příručka, kterou máte před sebou a jejíž první řádky právě čtete, vám bude přínosem a najdete v ní užitečné informace a návody. Autoři nad touto příručkou strávili dlouhé hodiny a odvedli na ní opravdu kus kvalitní práce. Je to první počín ambiciózního projektu a žádáme vás o jediné, abyste na e-mail info@liberix.cz napsali, zda se vám brožura líbila, případně co v ní postrádáte. Budeme rádi, napíšete-li nám na stejný email, pokud narazíte na nějakou nepřesnost.

Pevně věříme, že se vám brožura bude líbit.

Liberix, o. p. s.

JAK FOTOGRAFOVAT?

Neřešte fotoaparát a každý pixel. Fotografujte!

Michal Fanta

Chcete fotografovat? Sdílet s lidmi svůj pohled svět? Obrazem poukazovat na něco, co by se mělo změnit? Nebo odhalovat krásy svého okolí a dávat je na oddiv ostatním? Pak neřešte, jestli máte tři roky starý fotoaparát nebo poslední výkřik techniky, zrcadlovku nebo kompak, jestli je na něm napsáno Canon nebo Nikon, a fotografujte. Jak mnoho fotografů říká: „V dnešní době je i ten nejhorší digitální fotoaparát mnohonásobně lepší než ten, se kterým fotografovali velikáni jako třeba Robert Capa či Henri Cartier-Bresson, kteří vytvořili fotografie, na něž dodnes hledíme s úžasem.“ Fotografování není o tom, jaký přístroj zrovna držíme v ruce, ale jaké máme oko, talent a jak je rozvíjíme a využíváme.

Kdybychom stáli proti sobě, pravděpodobně byste se mě teď zeptali: „Ale co dělat, abychom rozvíjeli své foto-

grafické oko a talent?“ Musím říct, že bych se vám ani nedivil a spíš by mě překvapilo, kdybyste mi nebo alespoň

sobě takovou otázku nepoložili. Abych byl upřímný, každý den se nad takovými věcmi zamýšlím a věřím, že nejsem sám.

Během všech těch let, kdy se táži sám sebe a občas i druhých fotografů: „Jak být lepším fotografem?“ jsem sbíral deset následujících tipů, které pro mě spolehlivě fungují:

1 Neřešte, jaký máte fotoaparát!

Nejsem naivní a z praxe vím, že kvalitní vybavení usnadňuje práci a umožňuje snadněji transformovat naši vizi do výsledné fotografie, ale stejně tak vím, že výzbroj je pouze nástroj, který by nám neměl stát v cestě.

Jak říká fotograf Chase Jarvis: „The best camera is the one that’s with you.“ Neboli: „Ten nejlepší fotoaparát je ten, který máte s sebou, když jej potřebujete.“ Jasným důkazem toho je například fotografie havárie letadla, kterou otiskly národní americké noviny na titulní straně a která byla pořízena iPhonem. Co bylo důležitější? Fotoaparát nebo obsah a příběh, jenž vyprávěla?

2 Zapomeňte na pixel peepery!

Pixel peeper [: pixl pípr :] je člověk, který vezme fotografii, zvětší ji na čtyři sta procent a pak ji okem zkoumá pět centimetrů od monitoru, jestli je například „dokonale“ ostrá či jestli neobsahuje ani náznak šumu. Pokud není ostrá či šumí, je to podle něj špatná fotka. Dle mého názoru takovému člověku uniká to podstatné, nemyslíte? Nebuďme pixel peeperové a přemýšlejme nad tím, proč fotografujeme a co by naše fotografie měla říct. Věřte mi, že pokud se lidé u vašeho snímku začnou zastavovat, i když jenom na webu, a přemýšlet

nad ním či dokonce diskutovat nad jeho obsahem, zvládli jste své poslání. Podívejte se třeba na fotografiemi válečného fotografa Jamese Nachtweye. Jeho fotografie jsou plné příběhů a emocí a osobně pochybuji, že když je uvidíte, budete se zajímat, jestli jsou „dokonale“ ostré.

3 Shlédněte alespoň tisíc publikovaných fotografií...

...a přemýšlejte nad tím, jak byly nasvíceny, proč fotograf zvolil perspektivu a kompozici jakou zvolil, proč je fotka černobílá, nebo proč ji fotograf nechal v barvě. Uvidíte, že po takovém cvičení se vaše fotografie znatelně zlepší. Ale nezastavujte se nutně u čísla tisíc, koukejte se na fotky denně, díky Internetu je to snadnější než dříve. K této radě mě inspiroval fotograf Scott Bourne a do dnešního dne jsem mu za to vděčný.

4 Jděte do kina.

Jeden z důvodů, proč se rád dívám na filmy, je ten, že vidím dvacet čtyři fotografií každou vteřinu a mnoho různých kompozic, scén, světelných variací atd. Což je pro mě výborný „trénink na sucho“, který mi pomáhá cvičit si oko a myšlení pro vyprávění příběhu obrazem i komponování fotografií. Dobrá fotografie by měla vyprávět příběh a takovéto vizuální cvičení mi pomáhá daného cíle snadněji dosáhnout a navíc si přitom ještě odpočinu.

5 Buďte zvědaví.

Předpokládám, že fotografie Henri Cartier-Bressona – Behind the Gare Saint-Lazare vám není neznámou. Ale mnoho lidí neví, že Henri vůbec nevěděl, co fotí. Říkal, že přišel k plotu

s objektivem svého dnes legendárního Leica fotoaparátu, namířil na scénu za plotem a zmáčkl spoušť, jen aby prý věděl, co se za ním skrývá. Ten musel být ale překvapen poté, co byl jeho film vyvolán, že?!

6 Nebojte se dělat chyby.

Jedno východní přísloví praví, že rozdíl mezi zenovým mistrem a začátečníkem je deset tisíc chyb. Jinými slovy: pokud neděláte chyby, tak neděláte nic. Samozřejmě že chyby samotné nejsou naším cílem, ale strach z chyby je ve většině případů paralyzující. Ne nadarmo se v dobách focení na film říkalo, že nejlepším přítelem fotografa je odpadkový koš.

7 Fot'te, fot'te a fot'te správným směrem.

Díky době digitální fotografie se mi tato rada dává mnohem snadněji a také se jí snadněji řídím. Fotografovat ve velkém už není tak finančně nákladné jako dříve v době filmu, a tudíž fot'te, fot'te a fot'te! Víte, jaký je rozdíl mezi dobrým a průměrným fotografem? Ten průměrný vyfotí dvě fotografie, ale ten dobrý jich vyfotografuje sto a vybere dvě nejlepší. Ale není to jenom o kvantitě. Nutné je fotit a postupovat správným směrem, k němuž mě často pomohou nasměrovat knihy, workshopy či konzultace s fotografií.

8 Ukazujte, vystavujte, sdílejte!

Každý den jsem vděčný za Internet a webové stránky, jako je například Flickr.com. Díky Flickru, resp. jeho komunitě fotografů, je snadné podělit se s celým světem o své fotografie a často dostat i velmi cenný feedback, a to vše během několika minut! Na mém českém webu, kde každý týden publi-

kuji rozhovor s talentovaným fotografem s přítomností na Flickru, se v interview ptám: Co ti přítomnost na Flickru přinesla, pomohla ti tamější komunita fotografů s fotografováním? Ve většině případů se setkávám s odpověďmi typu: „Díky Flickru jsem takovým fotografem, jakým jsem dnes. Našel jsem tam mnoho skvělých lidí, kteří se nebojí mi poradit a dodat mi sebedůvěru.“ Ale ačkoliv ho mám moc rád a téměř na něj nedám dopustit, musím říct, že podobně jako mince, má dvě strany. Třebaže oplývá mnoha a mnoha dobrými vlastnostmi, tak za dobu jeho fungování a formování tamější komunity se také objevil styl fotografií, které jsou populární a někteří fotografové říkají, že ač mají Flickr moc rádi, musí se čas od času zamyslet, jestli fotí, co oni sami chtějí fotit, anebo to, co „Flickr chce“, aby fotili. Ale jinak Flickr doporučuji.

9 Buďte si svým přísným editorem.

Nesdílejte všechno, co nafotíte, ale pouze svou nejlepší práci. Když jsem začínal fotografovat, měl jsem pocit, že každá fotka „profesionálního“ fotografa je absolutně dokonalá. Nicméně i člověk, co se živí focením, může dělat chyby a jak jsem výše zmínil, pokud je nedělá, je něco špatně. Důležité ale je, aby ty chyby nepublikoval ve svém portfoliu. Zastávám názor, že fotografování není o kvantitě, ale právě o kvalitě. Proč zahltnit diváka tisíci průměrnými fotografiemi, ve kterých se pravděpodobně ztratí? Není lepší mu dát méně do počtu, ale přitom více do prožitku?

10 Koukejte se kolem sebe.

Neznamená, že pokud jste například portrétní fotograf, tak se nemů-

žete mnohému naučit od fotografa krajin (výběr exteriéru) nebo člověka zabývající se produktovou fotografií (svícení subjektu). A co víc, neomezujte se jenom na fotografování. Například Joey L. – fotograf, který začal fotit v šestnácti letech a během dalších čtyř let se dostal mezi špičkové fotografy – studuje knihy o antropologii, aby lépe porozuměl lidem, které fotografuje, a vytvářel lepší portréty. Doufám, že vám těchto deset tipů po-

může, přeji vám dobré světlo a mnoho skvělých fotografií. A pokud se vám, co jsem zde řekl, líbilo, navštivte mě na mém webu: www.odcloneno.com, kde najdete mnoho podobně laděných článků a komunitu skvělých fotografů.

P.S. Málem jsem zapomněl na radu nad rady: „**FOŤTE S LÁSKOU A RADOSTÍ!**“

INZERCE

Objednávejte v našem e-shopu obchod.liberix.cz

Proč fotit do RAWu?

Petr Šafařík

RawTherapee a UFRaw jsou programy pro úpravu fotek z digitálních zrcadlovek. Ovšem nenechte se mýlit, nejedná se o žádný „další software pro fotky“, jakého je všude okolo mnoho a mnoho. Tyto programy zpracovávají snímky formátu **RAW** – tedy nezpracovaná, neupravená a nijak nekomprimovaná data přímo z **CMOS** (dříve **CCD**) čipu digitální zrcadlovky.

Co je to RAW a proč jej vůbec používat?

Rychlá odpověď by zněla: pořídíte-li si digitální jednookou zrcadlovku, poté práce bez RAWu znamená pouze vyhozené peníze.

A nyní trochu podrobněji. V případě klasické fotografie jsou dva možné přístupy. První je, že si pořídíte **instantní fotoaparát – polaroid**, kde stisknete spoušť a fotoaparát snímek rovnou vyvolá a z fotoaparátu vyjede hotová fotka. Druhá možnost je fotografování na film, který založíte do přístroje, fotíte a jakmile je film plný, vyvoláte jej. Po nafocení se rozbíhá náročnější práce a pro některé otravnější, pro mnohé ovšem teprve nyní začíná ta pravá „tvůrčí činnost“: vyvolání filmu neboli převedení z negativu na pozitiv – na papírovou fotografii. Zde je potřeba trpělivosti, zručnosti, znalostí a v neposlední řadě i praxe a zkušeností.

Proč takto dlouhý úvod o klasické fotografii, když článek pojednává o fotografii digitální? Neboť i v případě digitálním existují „polaroidy“ a „kinofilmové“ fotoaparáty, jen se o nich mluví jako o „kompaktech – fotoaparátech bez výměnných objektivů“ a „**DSLR – digitálních zrcadlovkách**“. Budeme-li v započaté analogii pokračovat, poté by „hotová vyvolaná fotografie“ měla svou digitální podobu

zvanou soubor „**JPEG**“. A co je onou analogií k políčku na kinofilmu? Tu bychom našli v **RAW souborech**. RAW soubor v podstatě není žádným souborovým formátem, nýbrž kategorií. V případě DSLR se přípona liší podle výrobce zrcadlovky. Jedno mají ale tyto soubory společné: navzdory příponě se jedná o nezpracovaný, neupravený, surový (z anglického „raw“ – surový) záznam **hodnot jednotlivých pixelů** tak, jak je zachytil snímač.

Joseph N. Niepce: Pohled z okna na Le Gras – nejstarší dochovaná fotografie (1826); zdroj: cs.wikipedia.org

V klasické fotografii na kinofilm jste potřebovali **zvětšovák, vývojkou, ustalovač**, dostatek místa v koupelně použité jako **temná komora** (pamětníci se nyní určitě usmívají). I v případě digitální fotografie potřebujete něco víc než jen „digitální podobu fotoal-

ba, kam si budete lepit své výtvary“; mám na mysli běžný software pro správu fotek. Budete potřebovat nástroj pro vyvážení bílé, korekci šumu, úpravu barev, případně vás čekají další práce jako úprava barevné křivky a podobně. Jedním z těchto nástrojů je i **RawTherapee** nebo **UFRaw**.

Díky těmto všem možnostem je fotografování do RAW formátu nezbytností pro profesionály a velmi časté u nadšených a znalých amatérů – neboť tento dává mnohem širší možnosti realizace, než je práce s běžným kompaktním fotoaparátem. Většina moderních digitálních zrcadlovek umožňuje i ukládání do obou formátů zároveň, tj. RAW i JPEG. V případě, že se fotografie „povede“, je možné ji zpracovat jako RAW snímek. V opačném případě, kdy se jedná pouze o momentku či běžnou fotografii, není na ní další práce potřeba. Tuto možnost již mnoho let využívám ke své plné spokojenosti – mnohdy i fotografie, ve chvíli stisknutí spouště mdlá, se může proměnit v naprosto jedinečnou a neopakovatelnou. Stejně tak i v množství (například svatebních) fotek se může objevit taková fotografie, kdybyste možnosti RAWu upotřebili.

Nastavení RAWu ve fotoaparátech Canon

V poslední době dochází k razantnímu zlevnění digitálních jednobokých zrcadlovek stejně tak jako většiny elektroniky na trhu, proto je možné stále častěji potkat lidi vlastníci digitální zrcadlovku. Oč smutnější je zjištění, že devadesát procent z nich fotí do formátu JPEG – čili do formátu, jenž při sebemenší úpravě výrazně ztrácí na kvalitě. Dalším smutným faktem je skutečnost, že mnozí si pořídí tělo fotoaparátu za dvě desítky tisíc, ale fotí se setovým objektivem neboli si pořídí autobus, aby jednou za čas vzali své dvě děti a manželku na výlet do města.

Tímto článkem bych rád apeloval na ty, kteří si již zrcadlovku pořídili, aby si uvědomili, že na focení „instantních fotek“ jsou zcela jiné přístroje a že nyní mají možnost tvořit fotografie, které s kompaktním digitálním fotoaparátem nikdy nevytvoří.

STAŽENÍ A SPRÁVA

Picasa 3: Vše pro vaše fotografie

Michal Polák

Aplikace Picasa 3 od Googlu slouží ke komplexní práci s fotografiemi. Umožňuje je stáhnout, automaticky nebo manuálně uspořádat, upravovat a dále je sdílet nebo tisknout. Jedná se tak v podstatě o skutečně všestranné elektronické album pro vaše snímky. Jeho velkou výhodou je také, že kromě Windows jej nainstalujete také na Linux. Pojďme se tedy s touto zajímavou aplikací ve stručnosti seznámit.

Instalace a import fotografií

Aplikaci **Picasa 3** stáhnete na vlastních stránkách společnosti Google. K dispozici jsou nejen verze pro Windows a Linux, ale také verze dle architektury (tedy je na výběr 32- nebo 64bitová verze). Instalace probíhá v obou případech velice rychle a jednoduše a v podstatě vás celým procesem sama provede. Ačkoliv je Picasa

připravena pro použití s její webovou verzí, není třeba vlastnit účet Googlu. Dokonce jeho absence samotné funkce aplikace, vyjma sdílení po Internetu, neovlivní.

Pro operační systém Windows je Picasa 3 k dispozici v českém jazyce.

Picasa, a to platí i pro verzi 3, provádí při prvním spuštění automatický

import. Pokud chcete tedy pracovat nebo jen zobrazovat nějaké fotografie prostřednictvím této aplikace, musí být naimportované. Ale žádný strach, import probíhá automaticky a nezabírá žádně velké místo. I přesto lze import spustit manuálně z celé řady zařízení (fotoaparát, kamera, skener apod.). Naimportované snímky se dále automaticky seřadí dle názvů a data.

Vlastní prohlížení a jednoduchá editace

Naimportované soubory se seřídí po levé straně do jednotlivých složek a alb. Po pravé straně aplikace se zobrazují zmenšené náhledy vašich snímků. Ty si lze označovat nebo dvojným poklikáním se přepnout do módu editace, kde je celá řada efektů a možností úprav rozdělených záložkami do tří kategorií.

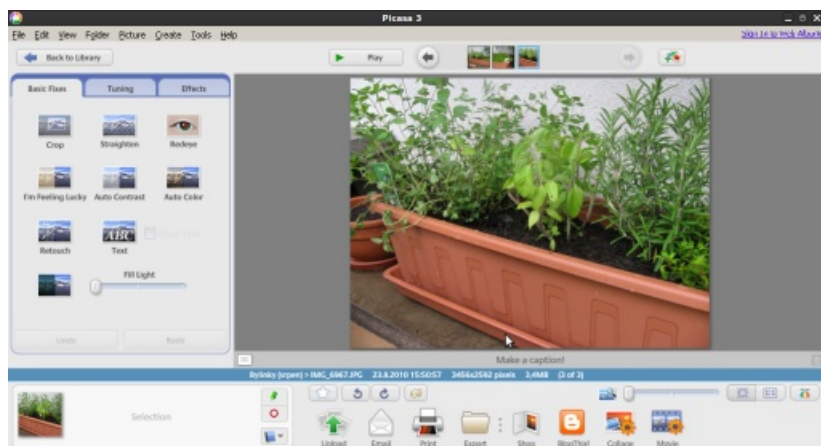
První z nich jsou **Základní úpravy**, které obsahují mimo jiné funkci ořezu, odstranění červených očí nebo vložení textu do fotografie. Kromě toho zde můžete upravit kontrast nebo speciálně nahnout fotografii. V záložce **Tuning** lze opět nastavit mnoho parametrů jako například jas a kon-

trast. Nakonec ve třetí a zároveň poslední záložce si lze vybírat mezi celou řadou různých efektů. Přitom kliknutím na většinu možností se otevře rozšiřující nastavení.

Další možnosti pro práci s fotografií se nachází ve spodní části aplikace. Pomocí intuitivních ikon lze snímek například otáčet nebo si jej označit hvězdičkou, či si vytvořit tag s popisem pro vyhledávání. Přitom právě mezi tímto spodním panelem a samotným snímkem se nachází malá lišta zobrazující základní informace o fotografii, jako je název, datum a čas pořízení, rozlišení, velikost a pořadí ve složce.

Možnosti sdílení a dodatečné funkce

Celou řadu možností nabízí několik poměrně velkých ikon umístěných vespod aplikace. Funkce **Upload** je provázaná se službou Picasa společnosti Google a po přihlášení lze jednoduše nahrávat fotografie na vaše webové fotoalbum právě u Googlu. Další možností je e-mail, při kterém jste vyzváni k výběru mezi použitím Gmailu nebo výchozím e-mailovým

klientem (Outlook, Thunderbird atd.). K možnosti Tisku není snad co dodávat. Nicméně velmi zajímavou funkcí je **Export**, který umožňuje přkopírovat fotografie do jiné složky v počítači a přitom je případně zmenšit na jiné rozlišení a kvalitu. Můžete tak jednoduše a najednou zmenšit bezpočet vašich fotografií.

Další funkcí je jednoduché umístění na blog, konkrétně službu Blogger opět od Googlu. Platí to stejné jako v případě e-mailu. Celá řada uživatelů však ocení možnost jednoduchého vytváření koláží z vlastních označených fotografií. K výběru je celá řada možností k rozložení (například mozaiky), stejně tak možnost výběru formátu a dále okraje fotografie. S celým nástrojem se pracuje skutečně intuitivně. Kromě toho si lze vytvořit z fotografií také film, nicméně tato funkce není podporována pro všechny operační systémy a například na Linuxu je neaktivní.

Nastavení zobrazení a prezentace

Velkou výhodou je propracovaná prezentace fotografií. Po najetí do

spodní části fotografie zvětšené na celou stranu se totiž zobrazí naprosto bezkonkurenční ovládací panel. Na něm lze posouvat (po složce), přibližovat a obracet snímky manuálně a nebo nastavit časování a pustit prezentaci automaticky.

Stojí za zkoušku?

Picasa 3 určitě stojí za zkoušku, jelikož se jedná o skutečně kvalitní aplikace pro správu a práci s fotografiemi. Její jedinou nevýhodou na Linuxu ve verzi 3 je fakt, že existuje pouze v betaverzi, nicméně to její kvalitu rozhodně neshazuje (snad jen s výjimkou nefunkčnosti tvorby videí způsobené použitím emulátoru Wine). Pokud používáte Windows XP a vyšší nebo MAC OS, pak se vás žádné takovéto výtky netýkají. Zkrátka Picasa 3 je skutečně výkonné a komplexní fotoalbum, se kterým fotky jednoduše organizujete, upravujete, sdílíte a vytváříte koláže a videa. Právě to řadí Picasu na absolutní špičku své kategorie.

Datum z EXIF v názvu fotografie

Vlastimil Ott

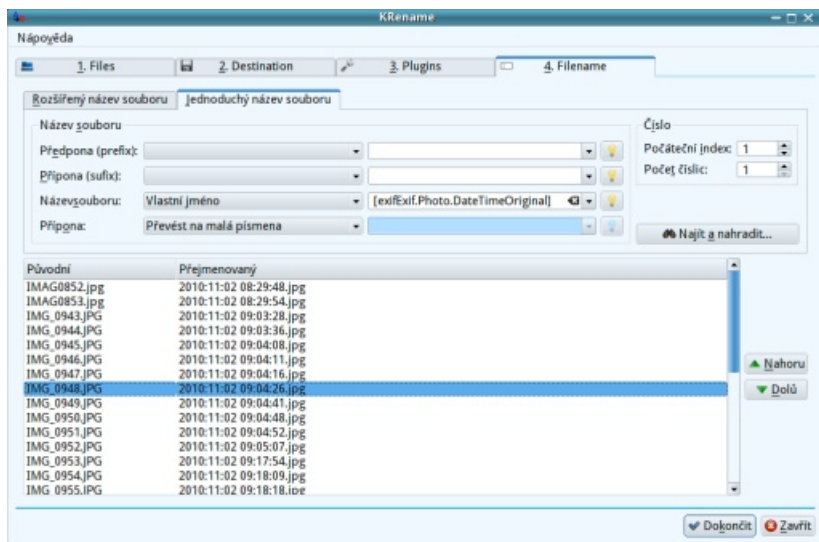
Ne každá webová galerie umí řadit fotky podle data. Mnohé neumí řadit ani podle data vzniku, ani data poslední změny.

Základní způsob řazení, který vždy zabere, je podle názvu. Je tedy nutné dostat do názvu souboru datum, které je uloženo v EXIF. K dávkovému přejmenování souborů používám **KRename** (Na soubory hromadně s **KRename**) a poslední dobou jsem potěšen tím, že se v něm objevují nové věci a dokonce funkční zásuvné moduly. Doufal jsem, že tam najdu ten, který hledám – pro práci s fotkami. Naštěstí jsem se nemýlil, je tam. A má mnoho voleb.

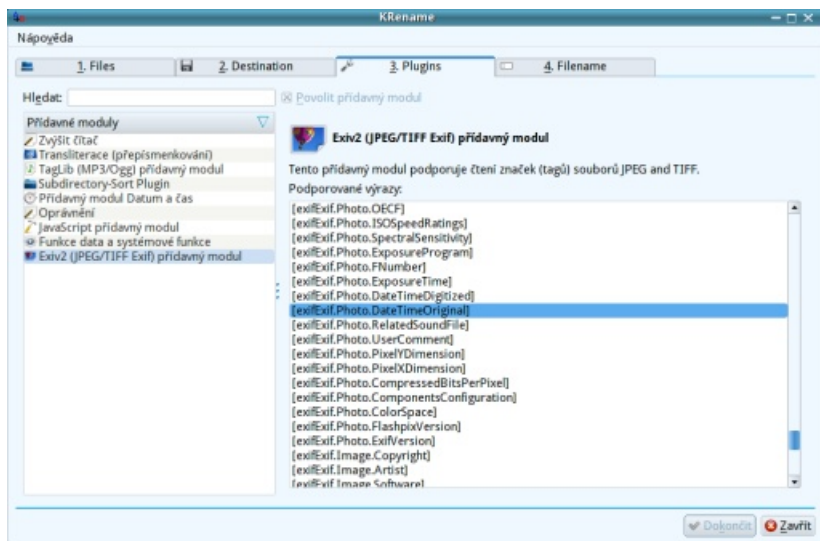
Tak tedy – stačí vybrat soubory a pak sestavit cílové jméno souborů. Klikněte na žárovku vedle vstupní

řádky a najdete požadovaný údaj, já jsem použil `exifExif.Photo.DateTimeOriginal` – ten zastupuje datum a čas, kdy fotka vznikla. Pak ještě nastavit příponu, aby byla malými písmeny, a je možno načítat na web.

Jak jsem psal, modulů a možností je mnoho. Jen pro fotky nebo MP3 soubory je jich velké množství, v podstatě to odpovídá různým polím a metainformacím v těchto souborech. Ale člověk si vyhraje i s informacemi či právy souborů, vestavěnými funkcemi či dokonce s převody mezi abecedami. Dobrý nástroj!

Nové jméno souborů ještě před samotným přejmenováním

Možnosti přejmenování fotografií

Podpořte Liberix a jeho konkrétní aktivity

Liberix, o.p.s. aktivně prosazuje volně šiřitelný software, organizuje vzdělávací akce, spravuje obsah webových portálů, vydává elektronický časopis openMagazin, překládá software a zapojuje se do mnoha různých aktivit. Mnohé činnosti vykonávají dobrovolníci, některé činnosti je ale vhodné zaplatit, protože také v neziskovém sektoru jsou finance důležitým motivačním prostředkem. Hledáme proto dárce a mecenáše.

Podpořte nás finančním darem

Obracíme se na vás s prosbou: Podpořte naše aktivity finančně. Peníze jsou univerzální pomoc a my je také potřebujeme. Vítejte podporu v jakékoliv výši, protože nám umožňuje realizovat některý z našich cílů. Dary přijímáme na následujícím transparentním účtu:

- 2100055120/2010 (FIO) – [online náhled na účet](#)

Uvádíme aktuální seznam činností, které financujeme z darů a zisku. Pokud vás zajímají další informace, [neváhejte se nás zeptat](#).

- odměna za redakční práce – příprava openMagazinu
- odměna za korektury – články na našich webech
- honoráře autorům za články na našich webech
- odměny za grafické práce

Aktivity obecně prospěšné společnosti směřují k naplňování cílů hlavní činnosti, nikoliv k vytváření zisku. Pokud bude (např. prostřednictvím doplňkových činností) vytvořen zisk, ze zákona musí být použit ve prospěch plnění hlavních činností. Dary tedy použijeme výhradně na financování našich hlavních aktivit. Doporučujeme vám k přečtení dokument [Zakládací listina společnosti](#) (PDF; 1,8 MB).

Rádi vám vystavíme doklad o poskytnutí daru, [kontaktujte nás](#), prosím. Každý dárců bude uveden na stránce [Pomáhají nám](#).

Začněte odebírat newsletter – informace z Liberixu

Liberix, o.p.s., připravil pro své partnery, spolupracovníky, fanoušky a další zájemce nový informační servis. Přihlaste se k odběru newsletteru a nechte si pravidelně zasílat informace o dění ve společnosti, jejich úspěších, plánech či potřebách. Newsletter bude také informovat o nových vydáních elektronického openMagazinu.

Jak se přihlásit

Registrovat se můžete na stránce newsletter.liberix.cz/register.php.

V současné době obsahuje newsletter následující skupiny:

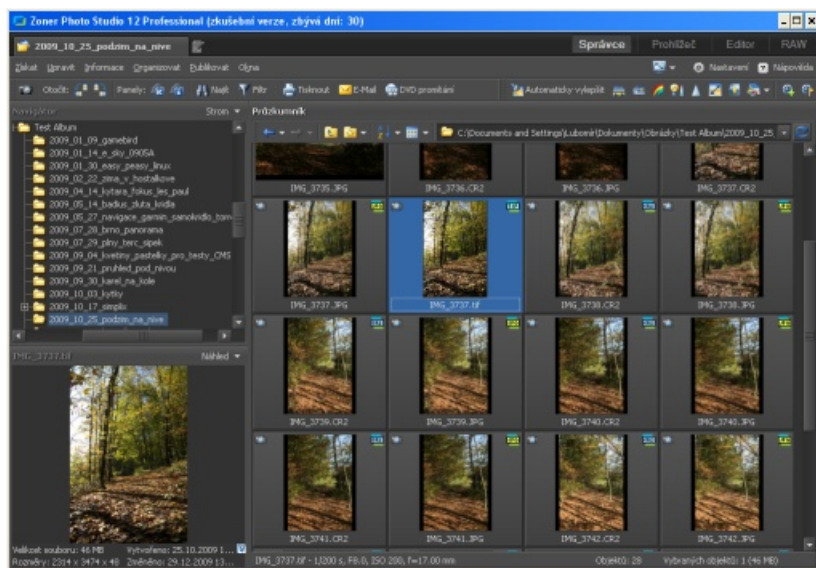
- *Děni v Liberixu* – každé druhé úterý, počátek 1.12.2009
- *openMagazin* – jakmile bude dostupné nové vydání

Napište nám, prosím, jak bychom měli službu vylepšit, o jaké informace máte zájem, v jakém formátu bychom měli newsletter zasílat apod. Děkujeme!

Čím nahradit Zoner Photo Studio?

Lubomír Čevela

Program Zoner Photo Studio není třeba dlouho představovat. Jde o vyspělého správce fotografií s mnoha rozšiřujícími funkcemi. Uživatele s jeho pomocí dokáže zvládnout celý proces práce s fotografiemi, počínaje načtením RAW souborů, přes jejich zařazení do digitálního archivu, následnou editaci, až po výsledný export na Internet, DVD prezentaci nebo tisk. Podíváme se na linuxové alternativy, které Zoner Photo Studio dokáže úspěšně nahradit.

Zoner Photo Studio 12

Na počátku chci uvést, že nepatřím mezi odpůrce programu Zoner Photo Studio. Naopak, jeho nedávno uvolněná dvanáctá verze se dle mého míně-

ní autorům opravdu povedla. Nejde jen o „temný“ vzhled ve stylu programu Adobe Lightroom. Zoner Photo Studio 12 mimo jiné přinesl vylepš

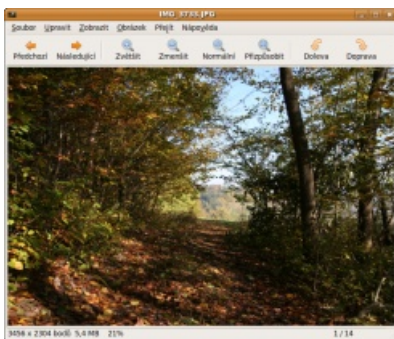
ovládání, funkci **Katalog** pro zobrazení snímků napříč souborovým systémem, vylepšené editační funkce a zdokonalený RAW konvertor. Z pohledu uživatelů Linuxu je proto škoda, že portace na jejich oblíbený systém ve vlastnostech Zoner Photo Studio 12 chybí.

Nautilus, GIMP, UFRaw a další

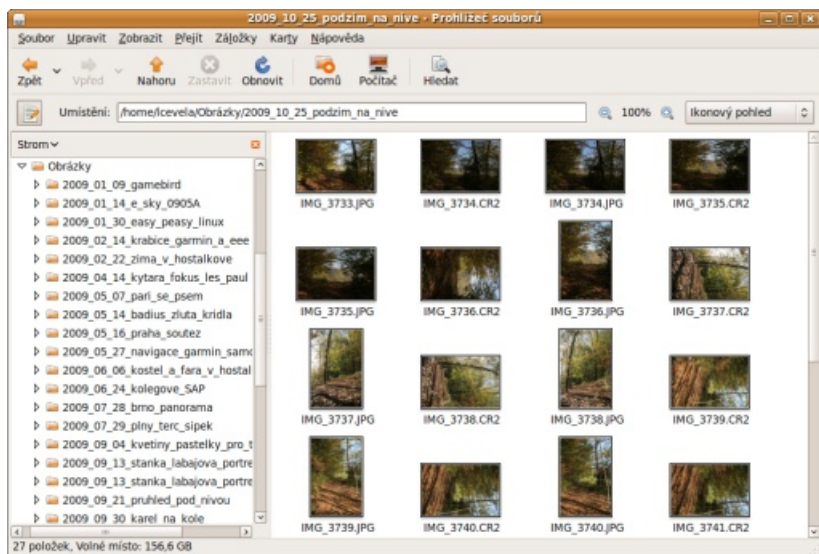
Prvním z možných řešení je náhrada programu typu „vše v jednom“ několika jednoúčelovými aplikacemi. Každá z nich sice umí jen jednu věc, zato buď disponuje jednodušším ovládáním, nebo jde v tom, co umí, do mnohem větší hloubky. Hlavní výhodou většiny z nich je integrace do desktopového prostředí. Například zkusme vyjít z toho, co uživateli nabídne prostředí GNOME hned po instalaci linuxové distribuce Ubuntu 9.10. Při organizaci fotografií vám může výborně posloužit správce souborů

Nautilus. Půjde mu to lépe, pokud si postranní panel přepnete do „stromového“ pohledu, a pokud si doinstalujete program `gnome-raw-thumbnailer`, který Nautilu umožní zobrazení náhledů souborů RAW.

Pro prohlížení je možné vystačit se základním prohlížečem obrázků **Eye of GNOME**. Jeho ovládání nelze nazvat jinak než příjemně přímočarým a jeho běh svižným.

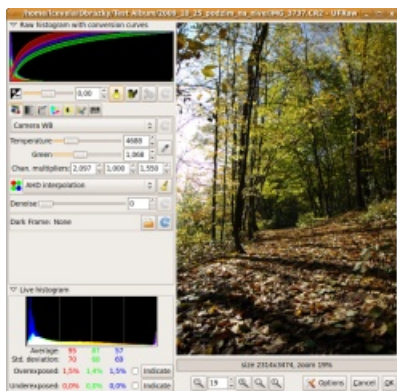

Eye for GNOME

Nautilus

Pokud kliknete pravým tlačítkem myši na obrázek ve správci souborů nebo v prohlížeči a zvolíte **Otevřít pomocí | Editor obrázků GIMP**, vstoupíte do prostředí plnohodnotného editoru, jehož výbava Zoner Photo Studio jednoznačně převyšuje. Pro vyvolávání souborů RAW vám může posloužit konvertor **UFRaw**, který je použitelný jak samostatně, tak ve formě zásuvného modulu pro GIMP.

UFRaw

Abychom nezapomněli na příznivce desktopového prostředí KDE, kombinace správce souborů **Konqueror** a prohlížeče **Gwenview** je s Nautilem a Eye for GNOME přinejmenším plně srovnatelná.

Uvedený přístup má nevýhodu. Váš archiv digitálních fotografií dříve či později naroste do té míry, že se v něm budete orientovat jen s obtížemi. Vůbec nebude záležet na tom, zda si složky s fotografiemi pojmenováváte podle data pořízení snímků (chronologicky) nebo podle jejich témat (obsahově). Názvy složek a souborů k účinnému vyhledávání a třídění snímků jednoduše přestanou stačit. Pomocnou ruku při záchraně před

rostoucím chaosem vám mohou podat vospělí správci fotografií. Tyto programy obsahují kromě jiného funkce pro vyhledávání a třídění fotografií pomocí metadat, tj. pomocí textových informací, které jsou vloženy dovnitř do fotografií.

Exif – zkratka z anglického Exchangeable image file format. Jde o specifikaci pro formát metadat, vkládaných do souborů digitálními fotoaparáty. (~Wikipedia)

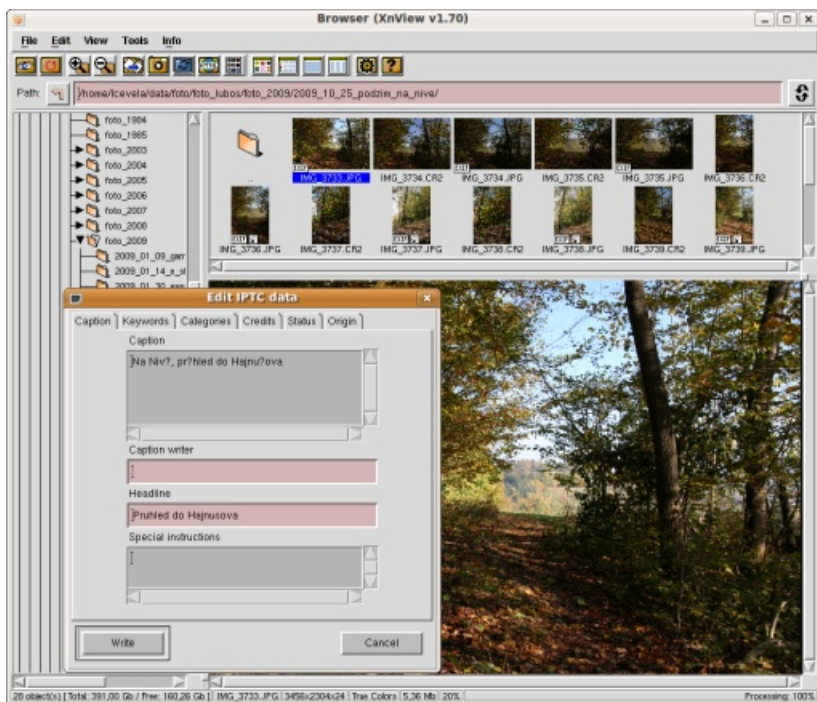
IPTC (nebo též IPTC-NAA-Standard) – standard pro ukládání textových informací do obrazových souborů (např. JPEG nebo TIFF). Tento standard byl definován zhruba v roce 1990 jako Information Interchange Model (IIM) pro novinářské účely. (~Wikipedia)

XMP – zkratka z anglického Extensible Metadata Platform. Jde o formát společnosti Adobe Systems Inc pro ukládání standardizovaných a proprietárních informací do obrazových souborů. (~Wikipedia)

Dostali jsme se oklikou zpět k programu Zoner Photo Studio a k jeho opravdu plnohodnotné náhradě v prostředí Linuxu. Požadavek bychom mohli zformulovat následovně. Hledá se vospělý správce fotografií, který si poradí s metadaty ve formátech Exif, IPTC nebo XMP včetně vyhledávání snímků podle nich, dávkovými operacemi a základní editací fotografií a také s zvládnutím řízeného „vyvolávání“ digitálních negativů – souborů RAW.

XnView

Napůl cesty mezi jednoduchými prohlížeči fotografií a Zoner Photo Studiem se nachází freewarový (nikoli však open-source) program **XnView**. Zvládne práci s metadaty ve formátech

Xnview

IPITC i Exif a je přeborníkem v dávkových operacích nad fotografiemi. Jeho zastaralý vzhled daný použitým grafickým toolkitem Motif, absence ovladatelného konvertoru RAW a především chybějící vyhledávání podle metadat jej však připravují o kandidaturu na dokonalou náhradu Zoner Photo Studia.

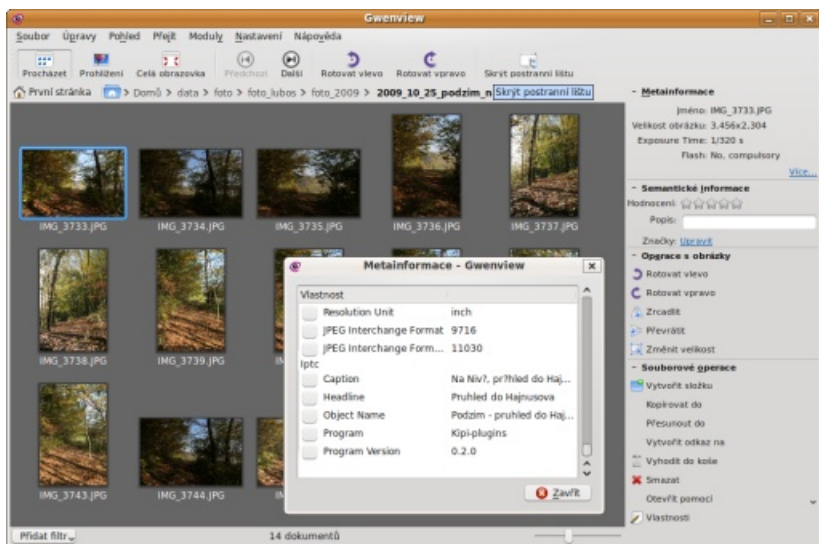
Gwenview

V současné době se dere do popředí zájmu uživatelů základní prohlížeč prostředí KDE 4 – Gwenview. Umí dávkové operace, poradí si s metadaty ve všech třech formátech a má díky KIIPI modulům zajímavé možnosti exportu fotografií do různých internetových služeb. Ačkoli se jinak jedná o vynika-

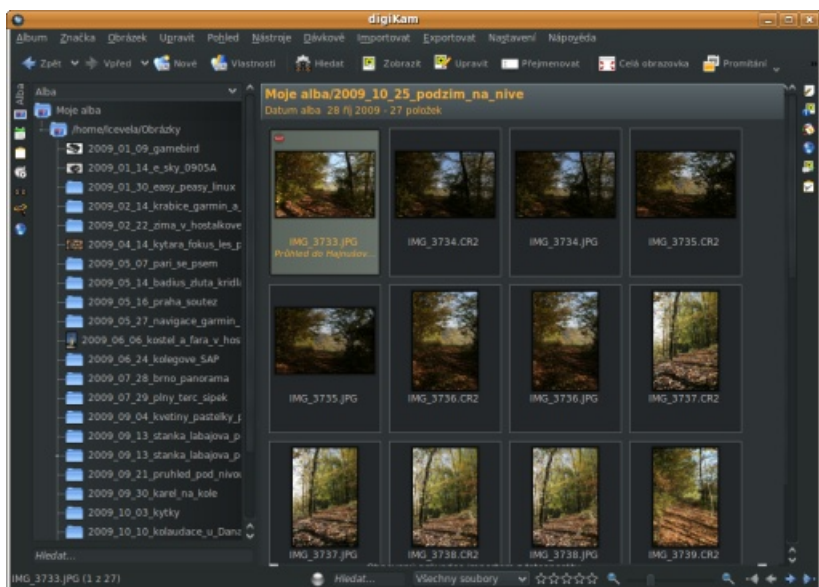
jící program, absence vyhledávání podle metadat a chybějící RAW konvertor jej tak řadí mezi linuxovými správci fotografií až na druhou pozici.

digiKam

Dle mého mínění se možností Zoner Photo Studia nejvíc přibližuje program **digiKam**. Jde o program z rodiny aplikací KDE 4, vydaný pod svobodnou licencí GPL 2. Jeho současná verze 1.0.0 (mé testy probíhaly na verzi 1.0.0 beta 5 pod linuxovou distribucí Ubuntu 9.10) se Zoner Photo Studio do jisté míry vzhledově podobá. Stačí z roletové nabídky vybrat funkci **Nastavení | Motivy vzhledu | Desert** a v nastaveních programu upravit **Pohled na alba**.

Gview

digiKam

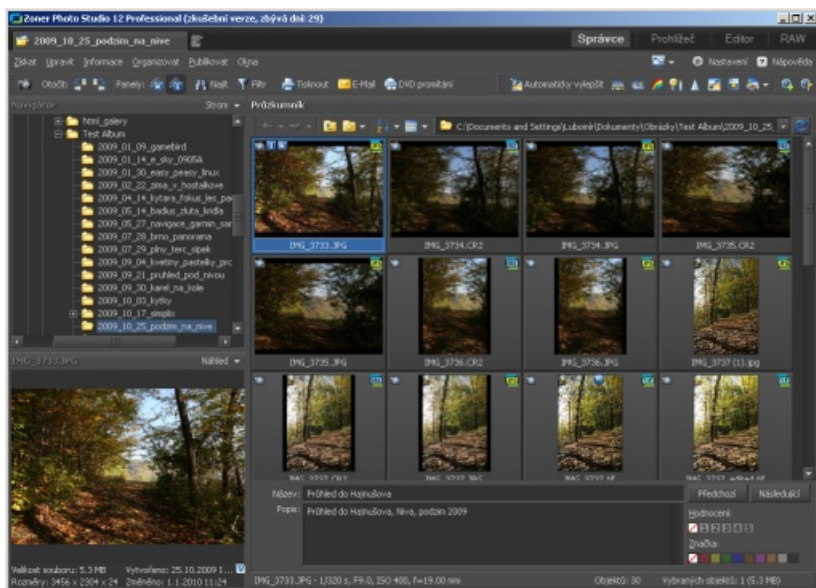
Podobný vzhled ale nemusí znamenat shodnou funkční výbavu. Při jejím porovnávání trochu zvýhodním Zoner Photo Studio, neboť budu postupovat podle jeho modulů.

Správce

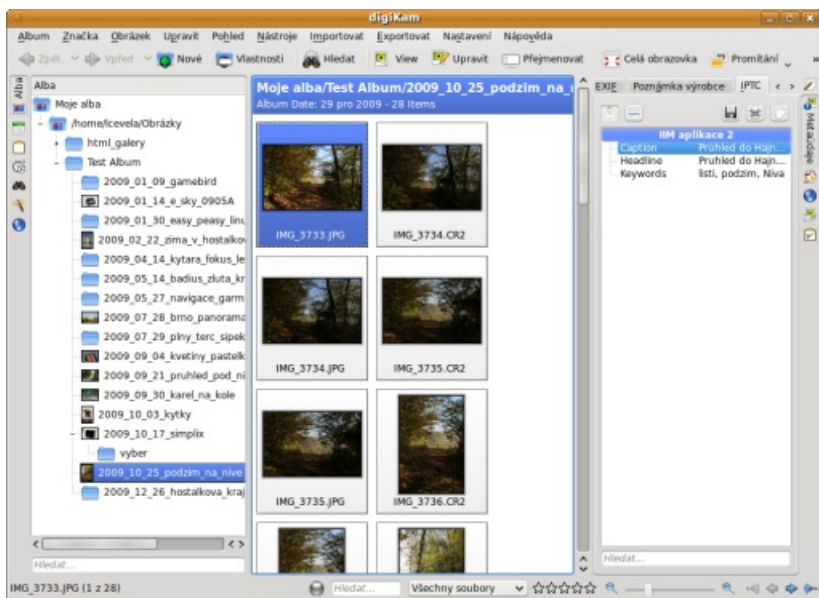
Oba programy si shodně poradí s metadaty ve všech třech formátech Exif, IPTC a XMP. Setřídování alb podle kategorií a vyhledávání obrázků má u obou odlišné ovládání, ale ve výsledku funguje výborně. K tomu každý z obou programů přidává své „vychytávky“. Například u Zoner Photo Studia se mi líbilo jednoduché použití filtrů a možnost připojit k fotografiím hlasové poznámky, u digiKamu mě zaujala možnost vyhledávání obrázků podle ručně nakreslené skici. Dle mého mínění nelze jednoznačně říci, který z obou programů je v roli správce fotografií úspěšnější.

Uživatelé, kteří na digiKam přejdou ze Zoner Photo Studia, se setkají se dvěma překážkami. První z nich může představovat odlišný způsob ovládání, druhou jsou potíže s českou diakritikou v metadatech. Návyk na Zoner se jistě časem vyřeší sám, problém kódových stránek je možné zvládnout například tak, že si necháte Zoner metadata překódovat z kódování Windows-1250 do UTF-8 ještě před přechodem na digiKam (**Informace | Hromadné přiřazení informací | Změnit kódování IPTC na UTF8**). Techničtěji orientovaným uživatelům mohou také pomoci konzolové utility [iptc a exiv2](#).

Krajinářům se může hodit přiřazení souřadnic GPS k fotografiím. Funkčnost je u obou programů opět velmi podobná. Zoner spolupracuje se stránkami Mapy.cz nebo Google Maps, digiKam spolupracuje pouze

Zoner Photo Studio – práce s metadaty

digiKam – metadata ve formátu IPTC

s Google Maps. Zoner v tomto případě umí navíc např. načíst data z GPS záznamu trasy.

Nikoho asi nepřekvapí, že oba programy mají poměrně široké možnosti exportu souborů. Zoner je snadno konfigurovatelný a umí se výborně pořádat s odesíláním souborů do milnic, digiKam naproti tomu díky

zásuvným modulům KIPI (KDE Image Plugin Interface) přímo komunikuje se službami Picasa Web, Facebook a Flickr. Přímý export z digiKamu vám také významně ulehčí práci, je-li součástí vašich webových stránek internetová galerie tvořená programem Gallery nebo Gallery2. Jak Zoner Photo Studio, tak digiKam umí pracovat se sbírkami snímků na výměnných zařízeních, Zoner si navíc pora-

Zoner Photo Studio – přiřazení GPS údajů

digiKam – přiřazení GPS údajů

dí s jejich vypalováním na CD nebo DVD. Vzhledem k absenci kvalitního vypalovacího programu v základní instalaci Windows to chápu, linuxoví uživatelé tuto vlastnost snadno oželí a sáhnou po osvědčených programech K3b nebo Brasero.

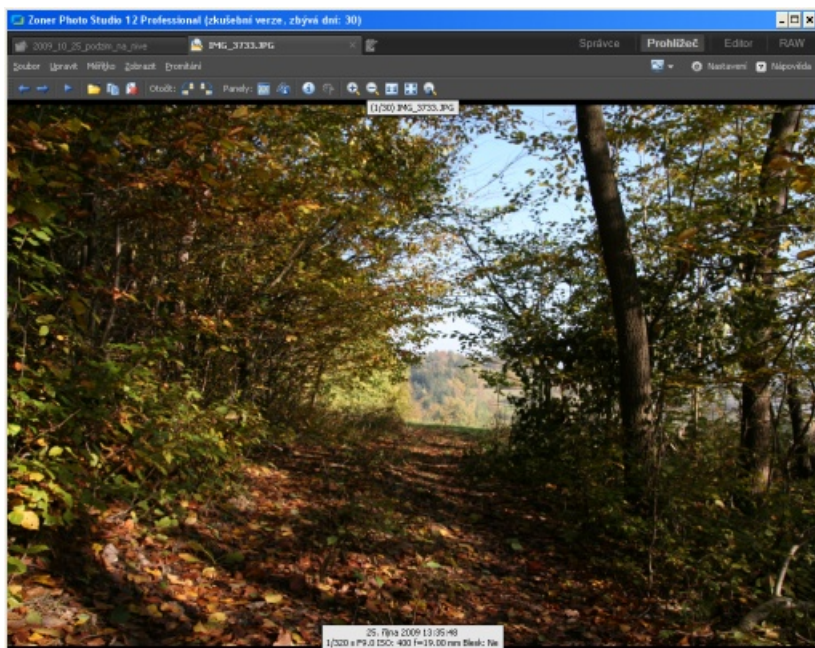
Prohlížeč

Jako nejrozdílnější část při porovnávání Zoner Photo Studia a digiKamu mi připadal prohlížeč snímků. Zoner obsahuje příjemně jednoduché okno prohlížeče, digiKam je vybaven oknem vloženého náhledu. Oba programy mají možnost snadného porovnávání dvou obrázků, oba zvládají promítání obrázkových prezentací. Opět bych chtěl poznamenat, že ovládání Zoneru mi připadlo trochu intuitivnější než u digiKamu, ale to je věc zvyku a názoru.

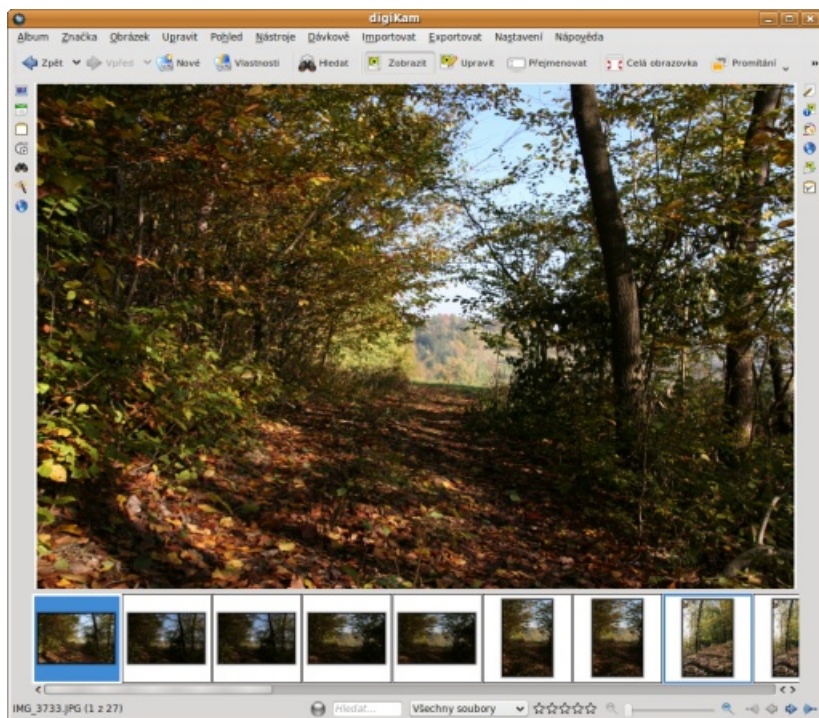
Editor

Nijak se netajím tím, že dávám při editaci fotografií jednoznačně přednost GIMPu. Dle mého mínění mu ani Zoner Photo Studio, ani digiKam nemohou konkurovat. U obou mi chybí možnost náročnějších editačních operací s použitím vrstev a masek vrstev. Přesto si myslím, že pro většinu běžně prováděných úprav fotografií ani jednomu z nich nechybí nic podstatného. Uživatelům například poskytuje úpravu natočení obrázku, úpravu perspektivy, úpravy jasu a barev pomocí úrovní a křivek, doostření fotografií, kvalitní převod do černobílé škály, retuš červených očí a spoustu efektových úprav.

Základní funkční vybava obou programů mi připadala opět dost podobná. Odlišnosti bylo možné najít až

Zoner Photo Studio – prohlížeč

digiKam – prohlížeč

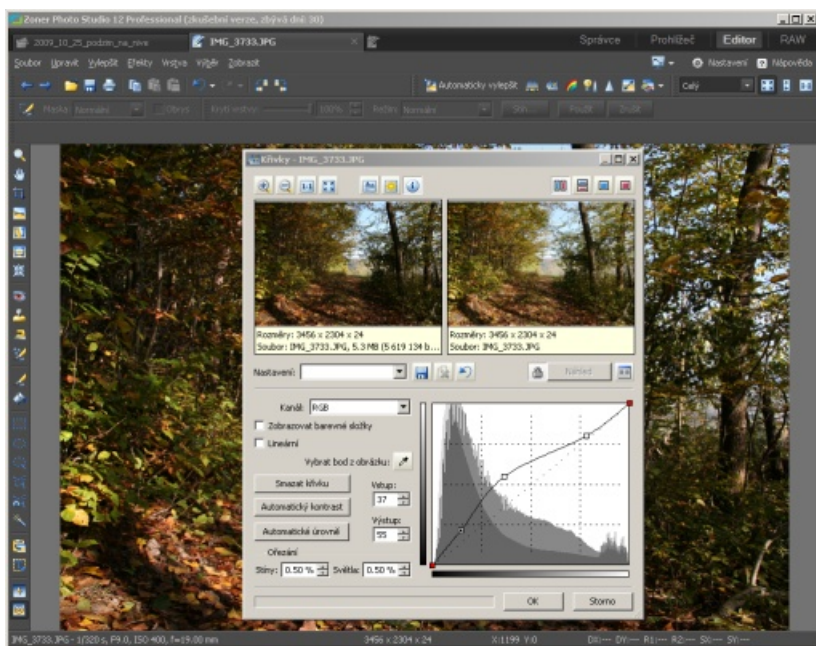
v detailech. U digiKamu se mi například líbilo komfortní provedení funkce **Transformovat** | **Oříznutí s poměrem stran** a také provedení funkce **Barva** | **Vyvážení bílé**. Zoner si mě získal svým provedením náhledů na právě prováděnou funkci, množstvím efektních úprav a svižnějším během. K tomu ve verzi dvanáct přidal snadnější práci se sestavováním panorámat, což u digiKamu úplně chybí a uživatelé musí sáhnout po externím programu **Hugin**.

Ovládání obou zabudovaných editorů se opět značně liší. Zoner vede

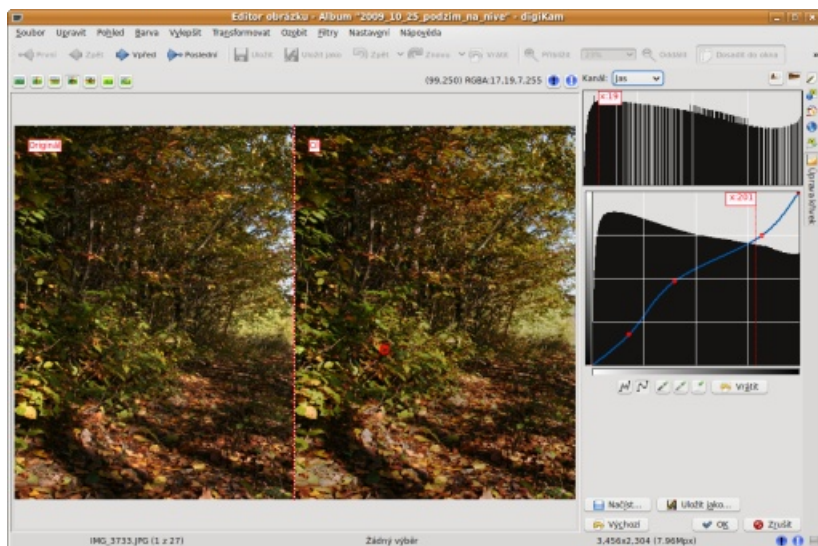
o hezký panel nástrojů ve stylu Adobe Photoshopu a rozmístění příkazů v jeho nabídce mi připadalo logičtější. DigiKam se zase dokonale integruje do prostředí KDE 4 včetně velice efektních vyjížděcích bočních panelů.

Chtěl bych dodat, že oba programy si poradí s obrázky v barevné hloubce 16 bitů na kanál (Zoner pouze ve verzi Professional), oba také shodně podporují systém správy barev.

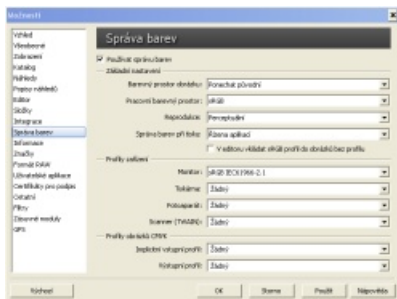

Zoner Photo Studio – editace obrázku, křivky

digiKam– editace obrázku, křivky

Zoner Photo Studio – správa barev

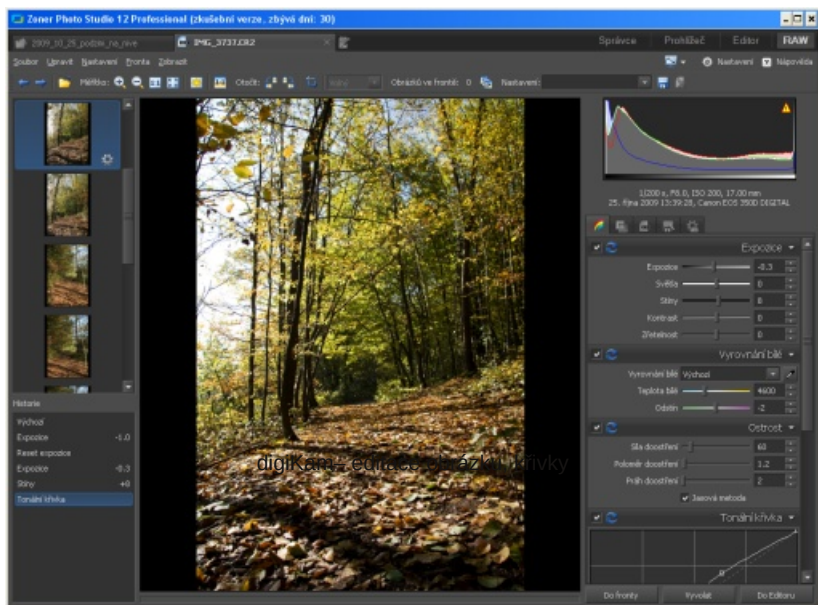
RAW

Mezi vylepšení Zoneru 12 patří jeho RAW konvertor. Pro vyvolávání „digitálních negativů“ používá WIC kodeky, případně externí program dcraw. V tom druhém se výrazně neliší od digiKamu, který pro dekódování souborů RAW používá knihovnu LibRaw, založenou na kódu programu dcraw. Ačkoli se postup dekódování

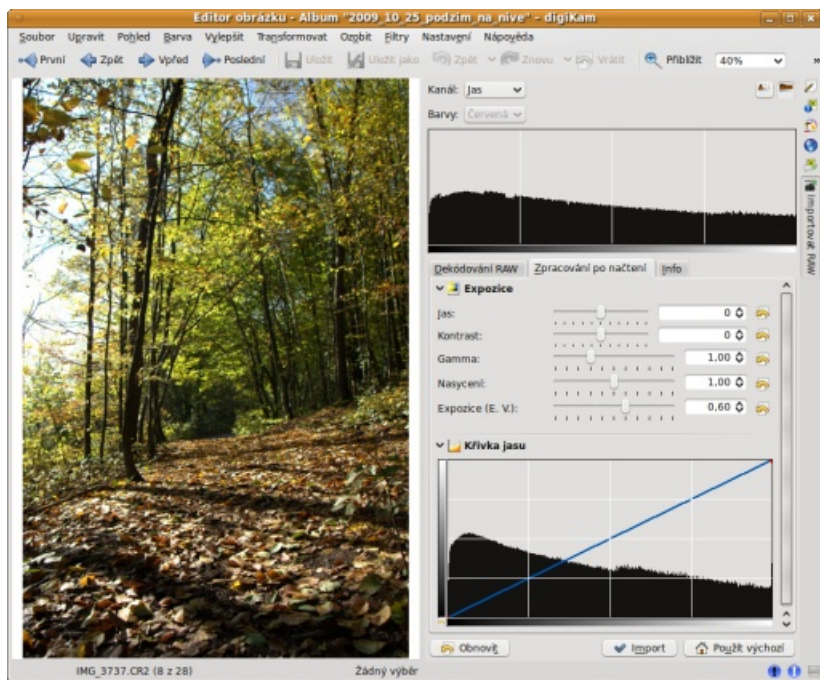

digiKam – správa barev

RAW u obou programů liší, opět je to jen v detailech. Zoner Photo Studio verze 12 přináší svým uživatelům oproti digiKamu něco málo navíc. Je jím uživatelsky velice přívětivé zpra-

Zoner Photo Studio – RAW konvertor

digiKam – RAW konvertor

cování HDR snímků získaných různými vyvoláními téhož RAW souboru. Souhlasím s námitkami, že externí svobodný program *Qtpfsqui* uvedený nedostatek digiKamu bez potíží vykryje, ovšem zpracování HDR snímků v Zoneru 12 je opravdu velice slibné.

Shrnutí

Celkový výsledek porovnávání Zoner Photo Studia a digiKamu mě samotného překvapil. Co se týče poskytnutého množství funkcí, považuji oba programy za téměř rovnocenné. Především uživatelé starších verzí Zoneru a verze Standard mohou být digiKamem v mnoha ohledech příjemně překvapeni.

Kvůli objektivitě ale musím dodat, že Zoner má v oblasti ergonomie ovládání a svižnosti běhu programu před digiKamem přece jen určitý náskok. K tomu přidává některé funkční detaily např. uživatelsky přívětivou práci s HDR fotografiemi, které jej posouvají o malý kousek výše. Přesto je moje odpověď na úvodní otázku jednoznačná. Ano, digiKam dokáže Zoner Photo Studio velmi dobře nahradit. Ať už jste zkušenými fotografy nebo jen potřebujete kvalitní program pro správu vašeho domácího archivu fotografií, digiKam může být výborným řešením právě pro vás.

GIMP v roli digitální fotokomory

Lubomír Čevela

Jednou z největších výhod digitální fotografie je možnost doladění pořízených snímků v počítači. Z vlastní praxe vím, že v mnoha případech nejde jen o možnost, ale spíše o nutnost. Názory na míru zásahu do fotografií se různí. Velmi obvyklý je názor fotografů – puristů: „Úpravy na počítači by se neměly snížit k manipulaci s obrazem. Dovoleno je pouze to, co je možné realizovat klasicky pod zvětšovákem.“ V následujícím textu se proto zaměřím pouze na nejčastěji používané základní úpravy fotografií.

Editační kvarteto

1. Nikdy nepracujte s originálem fotografie, ale vždy s kopií.
2. Rozdělanou práci ukládejte ve formátu XCF, který je nativním formátem GIMPu. Jen v něm jsou zachovány vrstvy, masky, pomocné linky apod. ve stejném stavu jako při uložení snímku.
3. Opětovné ukládání snímku do formátu JPG nekazí váš charakter, ale především kvalitu obrazu. Uložení fotografie do formátu JPG provedte vždy až na konci její editace. Pokud to váš oblíbený minilab akceptuje, vyhněte se uložení do JPG a předejte mu zpracovanou fotografii ve formátu TIFF.
4. Zálohujte nejen původní snímky, ale též jejich upravené verze.

Úprava sklonu horizontu kolinearity linií

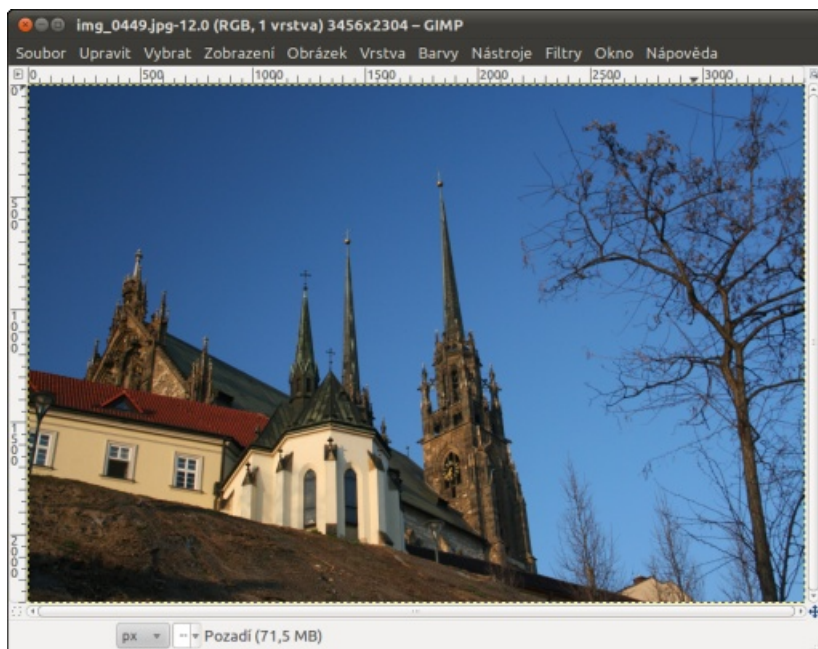
Sklon horizontu může být zajímavým uměleckým záměrem. V naprosté většině případů tomu tak není. Například moře vylévající se ven ze snímku dokáže spolehlivě znehodnotit jinak zdařilou fotografii. K nápravě nevhodného sklonu je GIMP vybaven funkcí **Rotovat**. Jeho použití není složité. Klikněte myší na levé nebo pravé pravičko a vlečením umístěte

pomocnou linku tak, aby byla co nejblíže skloněnému horizontu nebo k jiné linii, podle které chcete snímek srovnat. Následně zvolte funkci **Rotovat** buď z nabídky **Nástroje – Nástroje transformace – Rotovat**, pomocí klávesové zkratky **Shift + R**, nebo z panelu nástrojů. Klikněte do plochy fotografie a vlečením ji otáčejte tak, až horizont bude rovnoběžný s předem připravenou pomocnou linkou. Tlačítkem **Rotovat** potvrďte provedení funkce.

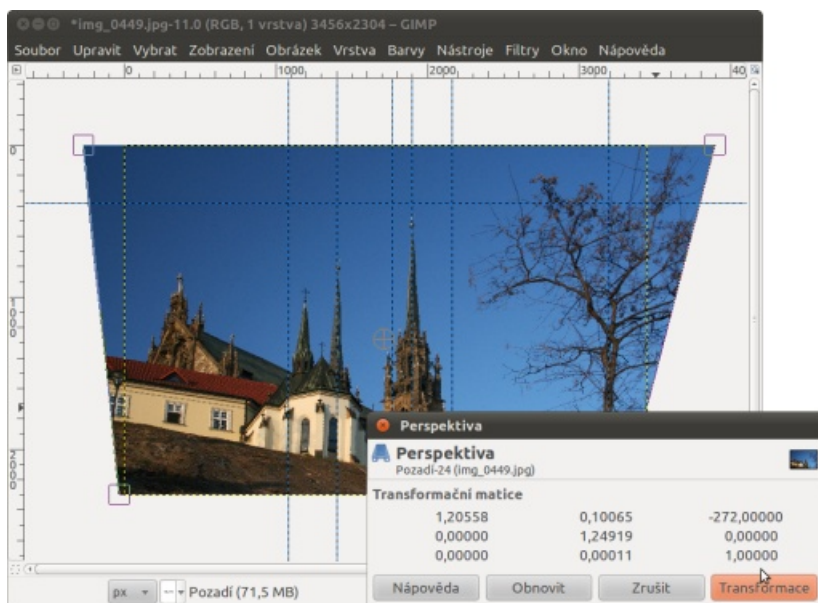
Postup při úpravě sbíhavosti linií dané náklonem fotoaparátu při snímání např. u snímků budov není o nic složitější. Nejprve si připravte několik pomocných linek, které vám ulehčí odhad sklonu srovnávaných hran. Změnu perspektivy spusťte buď pomocí volby **Nástroje – Nástroje transformace – Perspektiva**, klávesovou zkratkou **Shift + P**, nebo výběrem téže funkce z panelu nástrojů. Vlečením rohů snímku můžete fotografii deformovat až do dosažení kýženého výsledku.

Po úpravě perspektivy nebo po srovnání sklonu snímku se nevyhnete ořezání fotografie.

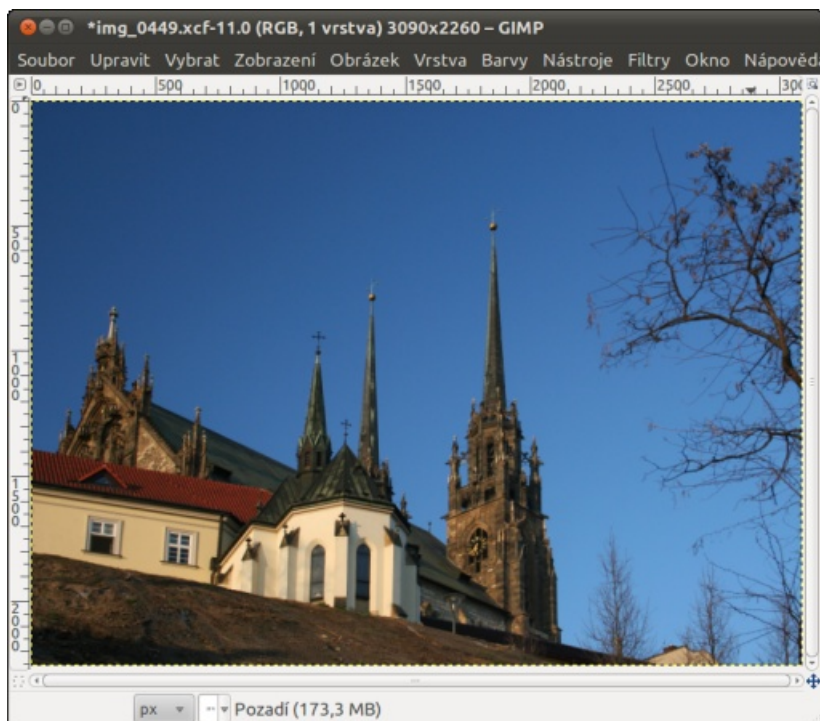

Původní snímek

Úprava perspektivy

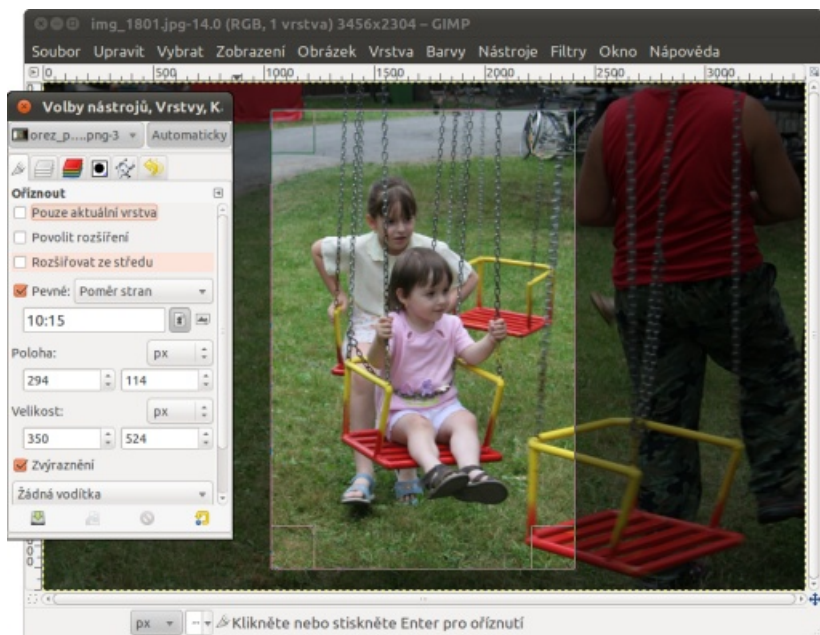

Výsledný snímek po ořezu

Ořez

Některé chyby v kompozici snímku je možné napravit vhodně zvoleným výřezem. Za okrajem ořezového pole stanou rušivé prvky a fotografie se stane čitelnější. Ale něco za něco. Pixeli, o které fotografii oříznete, sníží její celkové rozlišení. Pro provedení ořezu je GIMP vybaven funkcí **Ořezat**. Zvolte ji kliknutím na symbol skalpelu v panelu nástrojů nebo z nabídky **Nástroje – Nástroje transformace – Ořezání a rozměry**, poté klikněte do plochy obrázku levým tlačítkem myši. Rozměr a polohu budoucího výřezu určete pomocí vlečením výrazných úchopových bodů rámečku vymezujícího budoucí výřez obrázku.

Ořez také řeší problém nesouladu poměru stran digitálního obrázku z většiny kompaktních přístrojů a tiskového formátu. Uvedu příklad. Představte si, že máte v úmyslu nechat si vytisknout fotografii z kompaktního přístroje Minolta Z5 na formát 10 × 15 cm, tj. s poměrem stran 1,5. Jenže soubory z něj mají rozměry 2560 × 1920 bodů, z čehož vám vyjde poměr stran 1,3333. Nechat výsledný ořez snímku na obsluhu minilabu nemusí vždy dobře dopadnout, a proto pokud nechcete fotografii s bílými okraji, postačí uříznout z její výšky 213 bodů pomocí příkazu **Ořez**. Po jeho spuštění zapnete na kartě **Volby nástrojů** zatržítko **Pevné**

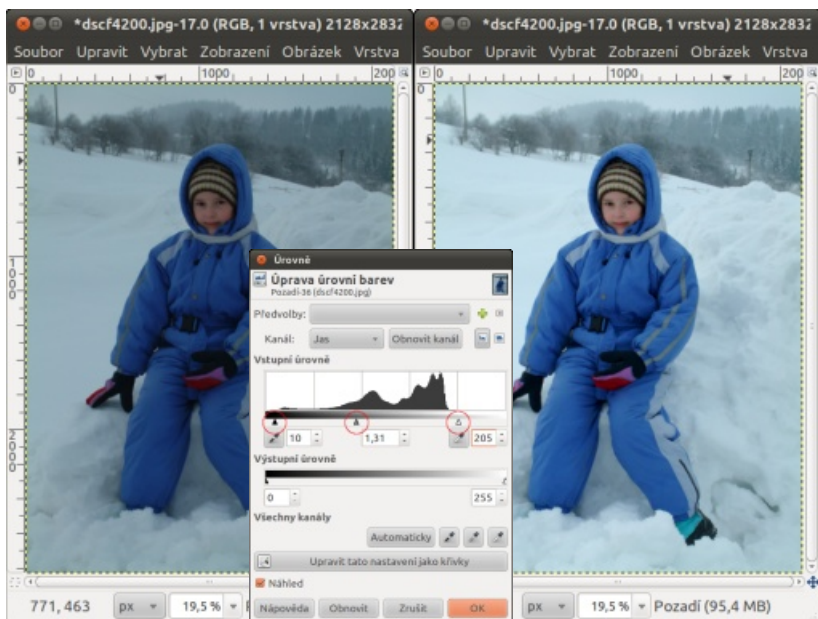
Informace o ořezu a rozměrech plátna

a roletku vlevo vedle něj přepněte na hodnotu **Poměr stran**. Do pole pod ní zadejte rozměry fotografie, kterou budete tisknout, v našem příkladu 10:15. K přepnutí formátu naležato a nastojato nemusíte přepisovat poměr stran. Pro jeho změnu stačí kliknout na jeden ze symbolů hned vedle pole s rozměry. Poté normálně vyberte kýženou oblast fotografie pomocí výběrového okna a stiskem klávesy **Enter** dokončete ořez.

Úprava jasu a kontrastu

Asi nejhorší, co můžete fotografii udělat, je zkusit úpravu jasu a kontrastu pomocí funkce **Barvy – Jas-kontrast**. Jednoduché nastavení jasu a kontrastu je sice intuitivní podobně jako u televizoru, ale nijak vám nepomůže v zabránění „přepalů“, tj. ztrá-

tě kresby v jasech nebo stínech. Lepší řešení nabízí funkce **Barvy – Úrovně**. Jde o jakýsi interaktivní histogram, v němž můžete upravovat dynamický rozsah fotografie, a to jak všechny kanály najednou (roletka – volba Jas), tak jednotlivé kanály RGB (Red, Green, Blue). Uvedu jednoduchý příklad. Snímek na obrázku „Úrovně“ je příliš tmavý. Korekce v tomto případě spočívá v roztažení jasové škály pomocí posunutí pravého (jasy) a levého (stíny) posuvníku vstupních úrovní tak, aby se dotýkaly okrajů histogramu, a v posunu středového posuvníku o kousek doleva tak, aby snímek působil jasově vyváženěji. Ještě lepší metodou je prakticky stejný postup, který provedete po jednotlivých kanálech. A pokud jste šikovní, podaří se vám současně

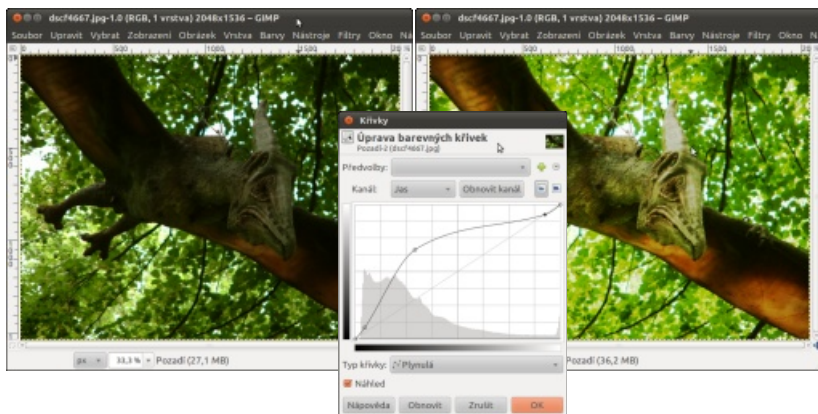

Úrovně

vyvážit kanály tak, aby bílá byla jako po použití jistého známého pracího prášku.

Jiným a též velice výkonným postupem je úprava tonality pomocí křivek. Funkci spustíte z roletové na-

bídky **Barvy – Křivky**. Úpravu tonality obrázku provedete tvarováním křivky pomocí myši a je možné pracovat stejně jako v případě příkazu **Úrovně** buď se všemi kanály najednou, nebo s jedním po druhém. Na

Křivky

našem příkladu je vidět, že automatika přístroje při snímání nezvládla vysoký rozsah jasů a ptakoještěr je vůči pozadí příliš tmavý. Tvar editační křivky je přizpůsoben tak, aby létající dinosaurus „vystoupil ze stínů“ (levá část křivky) a aby zároveň nedošlo k dalšímu zesílení na beztak již vypálených jasech (pravá část křivky). **Křivky** jsou nesporně velice mocným nástrojem, ale jejich využití vyžaduje jistou praxi.

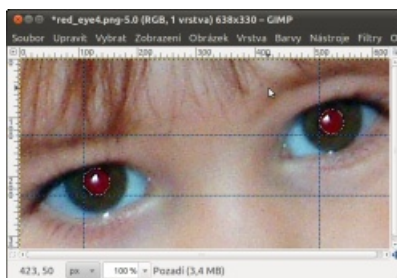
Retuš červených očí

Červené oči sluší jenom upírům a terminátorům. Zorničky by měly být černé, ale zároveň by vám po úpravě neměla vzniknout nepřírozená ostře ohraničená tmavá plocha, které jeden z mých přátel říká „oči mrtvé milenky“. Pro retuš červených očí existuje spousta poloautomatických nástrojů, ale ty mají vesměs jednu podstatnou vadu. Jsou pouze pro Windows a výsledky z jejich práce vás v mnoha případech překvapí spíše nepříjemně. Postup opravy v GIMPu je až překvapivě efektivní. Nejprve vyberte obě zorničky. Klikněte v panelu na příkaz **Výběr eliptických oblastí** (klávesová zkratka **E**), přičemž na kartě Volba nástroje budete mít nastaveno **Prolnout okraje**. Velikost prolnutí zvolte podle velikosti zorniček na snímku (v mém případě to byly tři obrazové body). Zde se vyplatí znát jednu ze základních vlastností výběrů – přimáčknutí klávesy **Shift** přidává další výběr k již provedenému výběru, přimáčknutí klávesy **Ctrl** ho ubírá. Po výběru zorniček zvolte příkaz z roletové nabídky **Barvy – Odstín a sytost**. Posunem jezdce **Sytost** na minimum se zbavíte rušivé rudé a pomocí jezdce **Světlost** zorničku mírně ztmavíte. Někdy uve-

dená úprava stačí, jindy je nutné následně zvednout kontrast zorničky pomocí křivek.

Před opravou

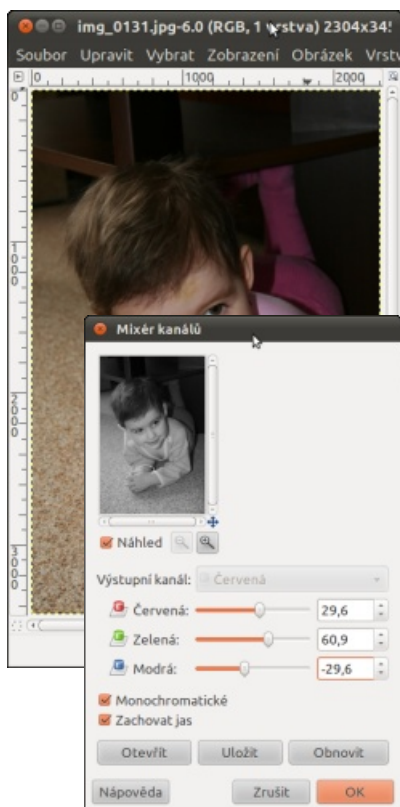

Při retuši

Převod barevné fotografie na černobílou

Mnohé digitální fotoaparáty nabízí černobílý režim. Leč ouha, černobílá fotografie v nich bez výjimky vzniká následným převodem z barevné. Ten je možné mnohem lépe realizovat v grafickém editoru. Ačkoli jde o zdánlivě velice jednoduchý úkol, nabízí se

několik možností. Zapomeňte na příkazy **Barvy – Odbarvit** nebo **Obrázek – Režim – Odstíny šedi**. Ani jeden, ani druhý nenabízí kontrolu nad převodem barevné škály do černobílé. Správným řešením je použití příkazu z roletové nabídky **Barvy – Složky – Mixér kanálů**. V okně mixéru vyberte volby **Monochromatické** a **Zachovat jas** a už si můžete hrát s jednotlivými kanály s okamžitou kontrolou budoucího výsledku v okně náhledu. Například přidání červeného kanálu a stažení ostatních funguje podobně, jako když fotíte na černobílý materiál s nasazeným červeným filtrem.

Mixér kanálů

Příprava pro tisk v minilabu

Na závěr úprav je dobré provést změnu rozlišení fotografie tak, aby minilab snímek nemusel převzorokovávat a tím pádem, aby neponičil jeho doostření. Rozměry papírové fotografie jsou sice předem dané, ale minilaby většinou vyžadují zdrojová data s rozměry o 1–3 mm většími. Zde bych chtěl podotknout, že bez domluvy s obsluhou minilabu, případně bez studia pravidel pro přípravu snímků, která má mnoho minilabů vystavena na Internetu, se určitě neobejdete. Výsledné tiskové rozlišení snímku vypočítáte podle následujícího vzorečku:

Rozměr fotografie v cm / 2,54 × Rozlišení minilabu

Tedy pro minilab pracující s rozlišením 300 dpi a formát fotografie 10 × 15 cm s přídavkem 1,5 mm na každé straně:

10,3 cm / 2,54 × 300 dpi = 1217 px
15,3 cm / 2,54 × 300 dpi = 1807 px

Poznamenávám, že finální doostření snímku je nutno provést až po jeho převzorkování na tiskové rozlišení.

Doostření

V zásadě lze doostřovat dvěma způsoby. Jednoduché ovládání nabízí funkce **Filtry – Vylepšení – Doostřit**. Lze ji použít například po změně rozlišení obrázku pomocí funkce **Obrázek – Velikost obrázku**. Výhodou je, že uvedený způsob doostření lze použít opakovaně na tentýž obrázek, podstatnou nevýhodou je ztráta mikrodetaílů snímku a zvýraznění šumu v závislosti na míře doostření.

Mnohem větší kontrolu nad procesem doostření poskytne funkce **Filtry – Vylepšení – Maskovat rozostření** (Unsharp mask). Funkce v principu rozostří obrázek a použije rozdíl proti původnímu obrázku jako masku ke zvýšení jeho kontrastu. Leč při nesprávném nastavení parametrů dojde nejen k doostření, ale též ke vzniku nehezkyých kontur – „duchů“ kolem kontrastních hran v obrázku. Proto je nutné přesně vědět, co který parametr znamená a jak ho máte nastavit.

Parametr **Poloměr** určuje šířku ostřicí kontury v obrazových bodech, **Míra** nastavuje zvýšení kontrastu detailů (hran) a parametr **Práh** udává rozdíl úrovně tonality obrazových bodů, které budou ignorovány (např. šum). Při přípravě fotografií pro tisk v minilabu nastavte **Poloměr** kontury co nejmenší, tedy v rozmezí 0,1–0,5 bodu. Hodnotu **Práh** určíte podle

úrovně šumu ve fotografii. Mně se pro přípravu fotografií pro tisk v minilabu osvědčilo nastavení v rozmezí hodnot 5–16. **Míru** doostření nastavujte dle náhledu fotografie v přiblížení 1:1 tak, aby na hranách v obrázku nevzniklo viditelné konturování. Rozptyl hodnot je tedy u tohoto parametru značný a závisí na vlastnostech fotografie a vašem záměru. Pro úplnost uvádím orientační hodnoty 0,6–5,0.

Neberte prosím uvedené hodnoty jako nějaké dogma. Ve skutečnosti jde spíše o věc citu. Nastavené hodnoty se budou lišit podle budoucího tiskového formátu, charakteru scény (portrét bude doostřen měkčeji než kupříkladu krajina), množství šumu ve snímku atd. V každém případě je důležité příkaz **Maskovat rozostření** použít na danou fotografii pouze jednou, a to až v závěru úprav.

Retuš a masky v GIMPU

Lubomír Čevela

Retušování fotografií je tak staré jako fotografie sama. Sada jemných štětců spolu s několika lahvičkami retušovacích barev patřila donedávna do výbavy téměř každého náročnějšího fotografa. Do příchodu použitelné výpočetní techniky šlo o jediný způsob, jak zbavit negativ nebo hotové fotografie nejen „nepohodlných“ osob, ale především kazů a chyb. Ne, že bych měl něco proti retušovacím štětcům, ale doba pokročila. GIMP je dokáže skvěle nahradit.

Retuš drobných kazů

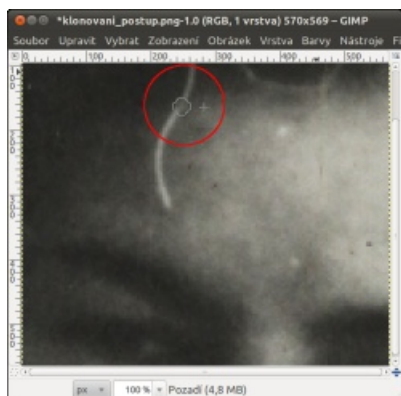
Odborný slovník hovoří o klonování jako o rozmnožování nepohlavní cestou. Ovšem my si při úpravách fotografií vystačíme s klonováním v GIMPU, které není ničím jiným než pouhým přenášením malého kousku obrazu z jednoho místa na druhé. **Klonování** neboli „retušovací razítko“ je ideálním nástrojem pro retuše škrábanců, nečistot a dalších kazů obrazu. Vezměme si například starou amatérskou fotografii. Na první pohled na ní vidíte, že negativ, ze kterého byla zvětšována, byl velice špatně očištěn od prachu a chlupů.

Před započítím klonování si vyberte průměr stopy (nástroje), která vám bude v průběhu práce určovat velikost přenášené plochy. Pro klonování jsou nejvhodnější stopy kruhového tvaru s měkkým ohraničením o průměru o něco větším než poškození, které chcete vyretušovat. Toto pravidlo samozřejmě platí pouze pro škrábane, přelomení či roztržení fotografie nebo jiná poškození, která mají charakter bodu nebo čáry. Pro klonování větších ploch vybírejte nástroj podle velikosti prvků textury plochy nebo podle potřebné přesnosti práce. Příkaz spusíte výběrem symbolu razítka z panelu nástrojů, pomocí kláve-

sové zkratky **C**, nebo z nabídky pomocí **Nástroje – Kreslicí nástroje – Klonovat**. Při současném držení klávesy **CTRL** vyberte myší zdrojový bod. Pusťte klávesu **CTRL** a myši se stisknutým levým tlačítkem GIMPU ukazuje umístění, kam má být zdrojový bod kopírován. Všimněte si, že při klonování vám bílý křížek označuje zdrojový bod a kreslicí nástroj bod cílový. Postup práce odstraňování

Před retuší klonováním

Postup klonování

kazů je pak založen na výběru zdrojových bodů s přibližně stejnou tonalitou, jakou by měla mít cílová plocha pod vkopírovaným vlasem.

Pozn.: Na obrázku musí zůstat čitelný kroužek stopy a křížek označující snímání zdrojového bodu

Nestačí jenom „běhat“ kurzorem po ploše fotografie. Je nutné dle potřeby měnit zdrojový bod velikosti nástroje a nastavení jezdce **Krytí** na kartě **Volby nástroje**. Například na jemných tonálních přechodech (v našem příkladu pleťovka) doporučuji postupovat rozvážněji s nastavením Krytí kolem padesáti procent. Ve víceméně jednobarevných plochách zvyšte Krytí na sedmdesát až sto procent. Ovšem v případě větších ploch vám mohou vzniknout nehezke pravidelné vzory. Klonování samo o sobě není složité. Jenom vyžaduje trochu cviku. Proto se nedejte odradit počátečními nezdaří. Výsledek stojí za to.

Kopírování částí obrazu

Klonovací razítko je vynikajícím nástrojem pro opravu malých ploch

Po retuši

v obrazu. Pro větší plochy jej doporučuji kombinovat s přímým přenesením ohraničeného kusu obrazu na jiné místo.

Děvčátko v hráškově zelených šatech je pohybově rozmazané a navíc barevně neladí se zbytkem snímku. Zkusme si jeho zničení z fotografie.

Výchozí fotografie pro kopírování části obrazu

Překrytí plochou

Pro opravu nejprve vyberte kus volné plochy s kamínky pomocí příkazu **Volný výběr**. Najdete ho v panelu pod symbolem smyčky, nebo ho můžete aktivovat pomocí klávesové zkratky F. Jakmile jste s výběrem oblasti spokojeni, stiskněte oblíbenou kombinaci **CTRL-C**, nebo z vyberte z roletové nabídky příkaz **Upravit – Kopírovat**. Následně pomocí **CTRL-V**, nebo výběrem z roletové nabídky příkazu **Upravit – Vložit** vložte vybranou část plochy do obrazu a posuňte ji vlečným myši tak, aby holčičku co nejmíc překrývala.

Po retuši

Vše, co se vám nepodařilo překrýt, a též přechodové rozhraní obou ploch opravte klonováním. Obdobným postupem je možné nahradit rušivé fragmenty postav v levé horní části obrázku. Přidám hádanku pro vnímavé čtenáře. Co je ještě na fotografii vyretušováno kromě holčičky a levého horního rohu?

Vy, kteří jste hádali fragment postavy hasiče zhruba uprostřed pravého okraje fotografie, jste hádali správně.

Masky aneb simulace nižší hloubky ostrosti

Nemíním polemizovat o všech výhodách a nevýhodách digitálních fotoaparátů. Na jednu podstatnou přijde po určité době každý náročnější fotograf. Výrobci opatřují digitální kompakty malými snímacími čipy. Mají k tomu dva důvody. Menší čip je levnější a je snadné pro něj vyrobit malý, lehký a vysoce světelný objektiv. Tvořivá práce s hloubkou ostrosti je ale u těchto kompaktních téměř nemožná. Samozřejmě že pokud využijete „ultrazoomový“ kompaktní, nastavíte objektiv na nejdlejší ohniskovou vzdálenost a otevřete clonu naplno, dokážete u portrétu získat mírně rozostřenou pozadí. Tyto podmínky jsou však pro náročnější práci velice omezující. Mnohem lépe je tomu u digitálních zrcadlovek, které jsou většinou vybaveny snímacími čipy zhruba o velikosti dvou třetin kinofilmového políčka. Ovšem ani u nich se neobejdeme bez relativně drahých světelných objektivů. Proto si zkusme napodobit menší hloubku ostrosti přímo v GIMPU.

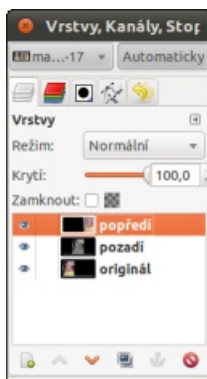
Originál snímku

Příprava

Fotografii z našeho příkladu postupně rozdělíme do tří vrstev. V první z nich bude umístěn objekt z popředí, v druhé prostřední pak rozostřené pozadí. Ještě si pomůžeme třetí ostrou vrstvou originál, která zůstane úplně v pozadí a která nám umožní trik s měkkým přechodem mezi ostrou a neostrou částí obrazu. Vrstvy si je možné představit jako průsvitky položené na sobě. Pokud máte GIMP standardně nakonfigurovaný, bude karta pro práci s vrstvami k nalezení v přídatném panelu nástrojů.

Jestliže přídatný panel nepoužíváte, můžete si kartu **Vrstvy** přidat na hlavní panel GIMPU pomocí stisku tlačítka se šipkou v záhlaví karty a výběrem příkazu **Přidat kartu – Vrstvy**. Stejným postupem si do panelu přidejte kartu **Kanály**.

Práci začneme zkopírováním základní vrstvy originál do dvou nových

Přídavný panel nástrojů s vrstvami

vrstev, které si pro náš příklad nazvěte „popředí“ a „pozadí“. Zkopírování proveďte pomocí výběru základní vrstvy na kartě **Vrstvy** myší a stisku tlačítka **Vytvořit a přidat do obrázku kopii** vrstvy na téže kartě.

Vytvoření výběru pomocí rychlé masky

Vytvoříme si výběr, který nám umožní rozdělení obrázku na ostrou a neostrou část. To lze udělat mnoha různými způsoby. Zkušenější uživatelé grafických programů používají příkaz **Výběr nůžkami**, který se skrývá v panelu nástrojů pod symbolem nůžek nebo pracují pomocí **Nástroje cesty**, který najdete v panelu pod symbolem rýsovacího pera a křivky. My si vyzkoušíme práci pomocí **Rychlé masky**, jejíž aktivační tlačítko najdete v levém dolním rohu okna s fotografií.

Aktivní vrstva se po stisku tlačítka pokryje červenou poloprůhlednou fólií. Masky by měla být po svém zapnutí aktivní, tj. mělo by se dát do ní kreslit. Pokud ne, přepněte se do kanálu s maskou pomocí příkazu z roletové nabídky **Vybrat – Přepnout Rychlou masku**. To, že je maska ak-

tivní, poznáte z titulku ve spodní dialogové části okna s obrázkem, ve kterém je místo názvu aktivní vrstvy nápis **Rychlá maska**. Pokud ani při aktivní masce nevidíte „červenou fólii, pak jednoduše vyplňte celou plochu černou barvou pomocí příkazu **Upravit – Vyplnit barvou popředí**. Samozřejmě musíte mít před tímto příkazem nastavenou v panelu nástrojů barvu popředí na černou. Kreslení bílou barvou ubírá masku, kreslení černou barvou naopak masku přidává. Je výhodné nastavit si v panelu nástrojů černou barvu popředí, barvu bílou barvu pozadí a pomocí dvojité zahnuté šipky je mezi sebou prohazovat. Pro vykrytí větší plochy doporučuji používat **Volný výběr** tak, jak jsme si to ukázali v odstavci „Kopírování části obrazu“.

Vykrytí pomocí rychlé masky

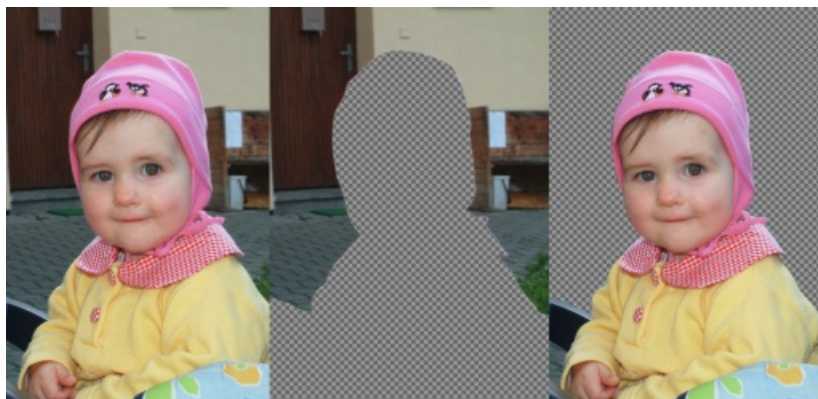
Jakmile máte vybráno, klikněte pravým tlačítkem myši na kanál **Rychlá maska** na kartě kanálů a zvolte příkaz **Přidat do výběru**. Tím je příprava výběru pro rozdělení obrázku dokončena.

Ořez vrstev

Přepněte se do vrstvy „rozostřená“ a pomocí příkazu **Upravit – Vymazat**, nebo klávesové zkratky **CTRL-K** z ní vymažte budoucí ostrou část obrazu. Přepněte se do vrstvy „popředí“, invertujte výběr pomocí příkazu z roletové nabídky **Vybrat – Invertovat**, nebo použijte pro totéž klávesovou zkratku **CTRL-I**. Pozadí odmažte pomocí příkazu **Upravit – Vymazat** z roletové nabídky. Můžete také použít již známou klávesovou zkratku **CTRL-K**. Jestliže se vše povedlo, máte nyní k dispozici obrázek obsahující původní nezměněnou vrstvu pozadí a dvě nové vrstvy. Vrstva „rozostřená“ obsahuje pouze pozadí obrázku, vrstva „popředí“ obsahuje budoucí ostré popředí.

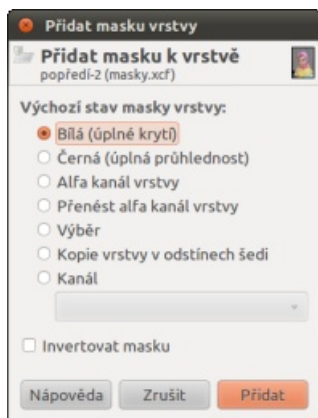
Zbývá dokončení vrstvy „rozostřená“. Přepněte se do vrstvy „rozostřená“ a vypněte zobrazení ostatních vrstev (symbol oka na panelu vrstev). Klikněte na ni v panelu nástrojů, na kartě Vrstvy vyberte pravým tlačítkem příkaz **Přidat masku vrstvy** a v okně, které se vám zobrazí, zvolte první volbu **Bílá (úplně krytí)**.

Na panelu nástrojů zvolte aktivní barvu černou a jako neaktivní barvu bílou. Z panelu nástrojů vyberte příkaz **Mísení: Vyplňování barevným přechodem**, nebo použijte jeho zkratku **L**. Barevný přechod vám poslouží pro vytvoření přechodu plynule odmazávajícího vrstvu „rozostřená“, díky čemuž bude přechod mezi ostrým

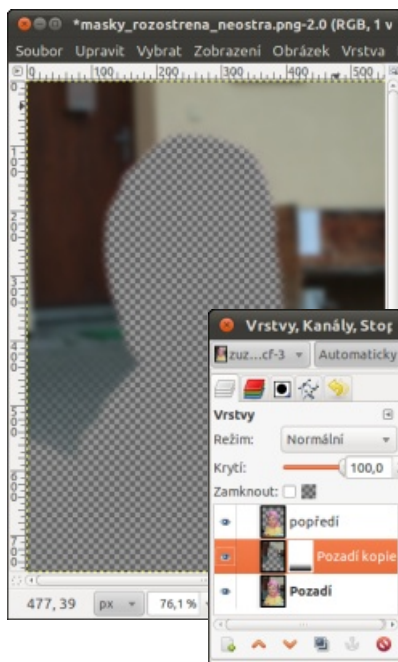

Tři vrstvy – ve vašem obrázku budou poskládané na sobě

a neostřým obrazem naprosto plynulý. To znamená, že co chcete mít rozostřeno, musí zůstat ve vrstvě „rozostřená“ viditelné. Pravým tlačítkem myši na vrstvě vyberte příkaz Použít masku vrstvy a až následně vrstvu rozostřete pomocí příkazu **Filtry – Rozostření – Gaussovské rozostření**. V našem příkladu jsem použil metodu rozostření **IIR** a poloměr rozostření **40 px**.

Maska k vrstvě

Plynule rozostřená vrstva

Poté už jen stačí zapnout ostatní vrstvy, mírně doostřit vrstvu „popředí“ a uvidíte, jak jste byli při úpravách obrázku úspěšní.

Finální verze obrázku

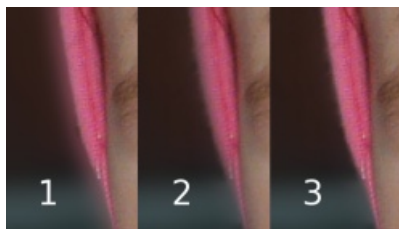
Uvedený postup není jediný. Existují k němu nejméně dvě alternativy. Máte celkem tři možnosti:

1. Vytvořit vrstvu „popředí“ stejně jako v našem postupu. Vrstva pozadí bude pouze jedna, bude bez jakéhokoli výřezu a jedinou její úpravou bude Gaussovské rozostření.
2. Pozadí bude tvořeno kompletní ostrou vrstvou „originál“ ponechanou beze změn, v popředí je vrstva „rozostřená“ dle našeho postupu,

kteřá zakrývá část ostré vrstvy v pozadí. Jediné, co je oproti uvedenému postupu vynecháno, je vrstva „popředí“.

3. Postup uvedený v textu, jehož výsledkem jsou tři vrstvy.

První z nich přináší u snímku z našeho příkladu potíže v tom, že při něm Gaussovské rozostření přelije trochu výrazné růžové barvy z čepičky dítěte do pozadí snímku. Ve výsledném snímku se to projevuje viditelnou „růžovou svatozáří“ kolem čepičky. Druhá s neostrým překryvným pozadím zase mírně rozostřuje konturu hlavy holčičky, což v případě vlněné chlupaté čepičky ani moc nevádí. U jiných objektů, které musí být ohraničeny ostře, by to ale mohl být problém. Každopádně, pokud jste zvládli uvedený postup, zvládnete bez problémů také obě jeho alternativy.

Porovnání všech tří možností

Tint Photo Editor: Barevné triky pro vaše fotky

Vlastimil Ott

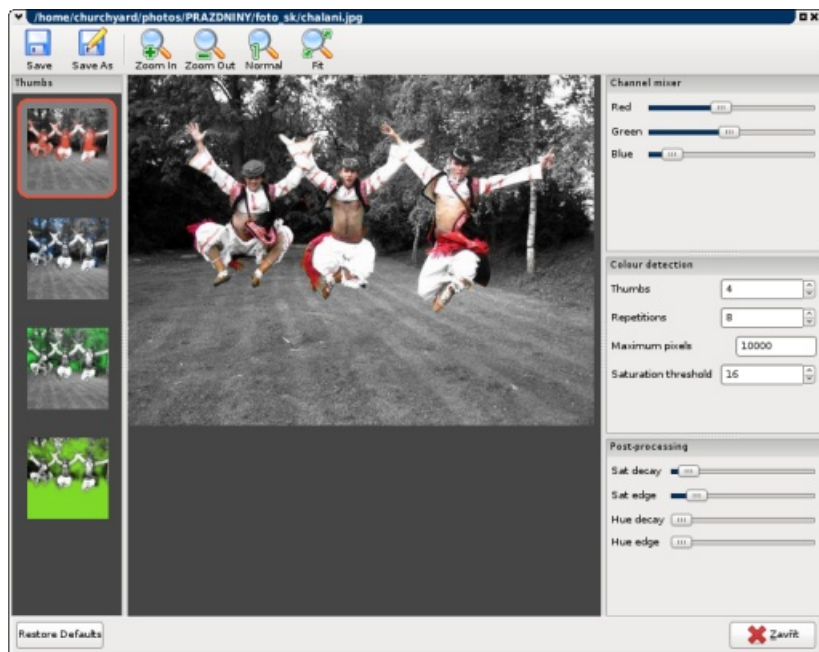
Potěšte své blízké zajímavými fotografiemi. Nemusíte být žádný velký umělec nebo umělkyně, stačí přece software, ne? Jeden zajímavý program vám představíme – změní barvy vašich snímků tak, že budou vypadat jako z kalendáře Pirelli.

Instalace a spuštění programu

Program **Tint** je k dispozici pro Windows, Mac i pro Linux. V repozitářích Ubuntu se nachází v balíčku s názvem tintii (v balíčku tint najdete jen hru Tetris pro terminál). Program se bohužel neobjeví v nabídce aplikací, takže jej musíte spouštět příkazem, který je totožný s názvem balíčku. A co to vlastně dělá?

Práce s programem

Jistě vás zajímá, co program vlastně dělá. Odpověď je jednoduchá, vysvětlení už tak snadné není. Program hledá ve fotografii skupiny barev a pro každou skupinu vytvoří snímek – společná skupina barev vynikne, zbytek snímku je v odstínech šedi. Uživatel zadá počet těchto skupin, čímž může ovlivnit počet snímků. Následně

Různé varianty snímku vidíte v levé části aplikace

pak může jednotlivé snímky míchat dohromady, čímž vznikne finální zajímavý obrázek. Ukázka napoví více.

Mezi další parametry patří operace s barvou, pokud jej nepoužijete, bude výsledek v odstínech šedi.

Program je jednoduchý, nenáročný na obsluhu, zřejmě proto nemá vůbec žádnou nápovědu. Je to výborná hračka, výsledky podává skvěle a rozhodně zabaví nejednoho fotografa. Obsahuje několik voleb, které mohou výsledky více či méně ovlivnit, pohrajte si s nimi.

Konec světa

Tipy pro práci

Aplikaci používám už několik měsíců a takto upravené snímky jsem nechal vytisknout na papír. Na některých fotkách si vyláme zuby, převážně na těch, kde nejsou větší celobarevné plochy nebo jsou v jednom barevném tónu. Některé fotky takto prostě zpracovat nelze.

Jindy zase dosáhnete zajímavého efektu. Samozřejmě by bylo vhodné snímek začistit a odstranit drobné detaily, ale to je téma na jiný článek. Tint má navíc kouzlo v tom, že jej zvládnou používat i laici – a výsledek stojí za to.

Hugin: Vytvářejte panorámata jednoduše

Adam Saleh

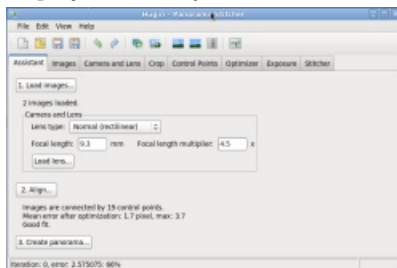
Vrátili jste se z výletu a všechny fotky už máte katalogizované v počítači. Ted' byste ale rádi z jedné série fotek udělali panoráma. Jak na to? Naštěstí existuje Hugin, vynikající program na vytváření panorám, který je zdarma a pracuje jak pod Linuxem, tak ve Windows a Mac OS X.

Focení

Nejdůležitější část práce u tvorby panorám je nafocení fotek, ze kterých se výsledné panoráma bude skládat. Pokud se ještě jenom k focení chystáte, je dobré si připomenout několik zásad:

1. Fotoaparát při focení držte na výšku. Horizontální zorné pole fotoaparátu není u focení panorám relevantní, protože se pohybujeme s fotoaparátem v jedné rovině. Vertikální je však důležité kvůli ořezávání výsledného panorámatu, protože ho neumíte při focení v rovině rozšířit.
2. Fotografie by měly mít mezi sebou třicetiprocentní překryv.
3. Použijte stativ. Pokud fotíte „z ruky“, budete muset výsledné panoráma víc ořezávat, čímž se snižuje jeho kvalita. Nejlepší je použít na stativ nástavec, který otáčí fotoaparát kolem centra optické soustavy.
4. Všechny fotky by měly být vyfoeny se stejným zaostřením. Proto se nejlépe fotí v krajině, kde ostříte na nekonečno. Zároveň by měly mít stejnou světlost, což umí narušit např. pohybující se mračna.
5. Samozřejmě platí všechny zásady digitální fotografie, takže pokud chcete maximální kvalitu, foťte do RAWu a vyvolávejte v počítači.

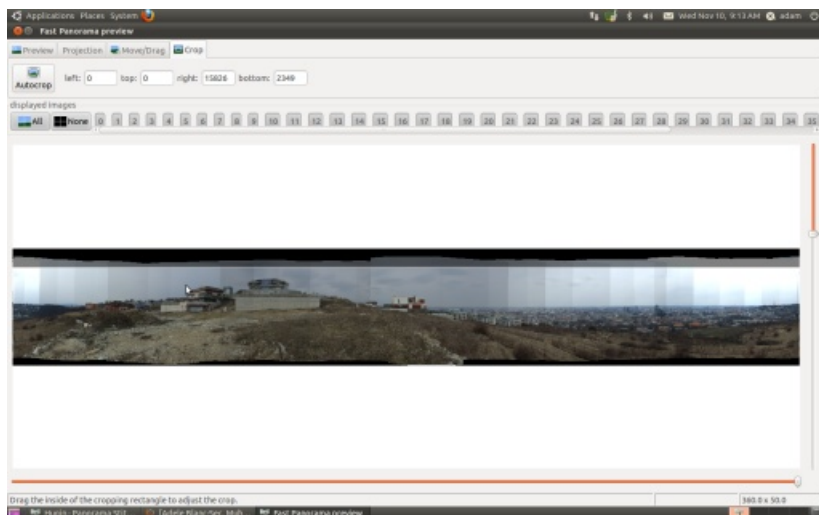
Dodržování těchto pravidel je samozřejmě dobrovolné a Hugin vám udělá hezké panoráma i z fotek, které jste fotili rukou, na šířku a na automaticku. Ale už i to focení na výšku a třicetiprocentní překryv výrazně zlepšuje kvalitu výsledku.

Assistant – karta, která řeší vaše problémy

Hugin na automatiku

Fotky máte připraveny, Hugin nainstalován, co dál? Po spuštění Huginu vás uvítá hlavní okno programu s množstvím záložek. Protože chceme dostat z našich fotografií výsledné panoráma s co nejmenší námahou, zůstaneme hned u právě otevřené záložky **Assistant**. Na ní je možno kliknout na jediné tlačítko **Load Images**, kterým načtete vámi zvolené fotografie. Po nahrání vámi zvolených fotografií se zpřístupní další část panelu, kde je možné nastavit vlastnosti objektivu. Jde o typ objektivu (standardní, rybí oko...), ohniskovou

Panoráma je už téměř hotové, zde ořezávám manuálně

vzdálenost **Focal length** a násobí **Focal length multiplier**. Předvolené nastavení je 9.4 mm FL a 4.5 FLM, protože by mělo vyhovovat velké skupině digitálních fotoaparátů.

Nejdůležitější je však tlačítko **Align...**, tedy „uspořádej“, které přiřazuje jednotlivé překryvy fotografií k sobě. Po spuštění začne program pracovat na všech fotografiích. Tento proces může trvat relativně dlouho. Čtyřicet čtyři JPEG fotografií o velikosti 1,4 MB Hugin uspořádal přibližně čtyřicet minut.

Může však nastat jeden nepříjemný problém, algoritmus na automatické uspořádání je patentován, proto jej některé linuxové distribuce nedistribuuji spolu s Huginem. To je například rozdíl mezi Fedorou a Ubuntu, kde v Ubuntu je program přítomen a Fedora jen oznámí, že z důvodu možného použití technologie patentované v USA nebylo možné program

spolu s Huginem distribuovat. Komponenta se jmenuje autopano-sift a je ji možné s určitým úsilím doinstalovat manuálně.

Po ukončení procesu se otevře okno Fast Panorama Preview. Tam je opět několik karet a protože chceme zachovat plnou automatizaci naší tvorby, přepneme se do karty Crop a stiskneme tlačítko Autocrop, které nám panoráma ořeže. Samozřejmě je možné jednoduše ořezat panoráma i manuálně, stačí začít tahat oblast na fotografii v blízkosti některého z okrajů a okraj tím přesuneme do požadované pozice. Když jste s výsledným ořezáním spokojeni, zavřete okno Fast Panorama Preview a v původní záložce Assistant je vám k dispozici poslední tlačítko Create panorama..., pomocí kterého uložíte svůj finální výtvar. Ještě předtím je ale vhodné nahlédnout do karty Stitcher, ve které si můžete nastavit výstupní formát v části File Formats. Ten je předvolen

Takto může vypadat váš výsledek

na TIFF, ale k dispozici jsou i JPEG a PNG. Po kliknutí na tlačítko **Create panorama...** v záložce **Assistant** se vás ještě program zeptá na jméno (prefix) a místo, kam chcete vaše panoráma uložit. Algoritmus kromě slepování a ořezávání fotek také řeší různou intenzitu osvětlení na fotkách a další optimalizace. A po několika minutách se můžete těšit z vašeho panorámatu.

Hugin na manuál?

Samozřejmě všechno, co za vás zvládli tři tlačítka v kartě Assistant,

můžete v Huginu udělat i manuálně. Stejně je možné se ke všem nastavením vrátit a ručně je doladit. Hugin je mocný nástroj a umožňuje různé optimalizace a kalibrace vzhledem k různým objektivům, přiřazování objektivů k jednotlivým fotkám, anebo ručně nastavit jednotlivé expozice. Ve většině případů však tři tlačítka ze záložky **Assistant** bohatě stačí. Pokud se však chcete zanořit hlouběji, na portálu [Hugin](#) je k dispozici rozsáhlá dokumentace.

Shape Collage: Koláže z vašich fotografií

Miroslav Hrončok

Shape Collage je Java aplikace na tvorbu koláží. Pro nekomerční použití je zdarma a díky Javě je multiplatformní. Umožňuje automaticky a rychle vytvořit koláže v různých tvarech, které vypadají opravdu dobře.

Stažení a spuštění

Shape Collage 2.5 si můžete **stáhnout ze stránek aplikace**. Kromě jar souboru, můžete stáhnout i balíčky pro Linux, Mac OS X nebo Windows. Balíček pro Linux obsahuje jar soubor a spouštěcí shellový skript. Pro běh aplikace musíte mít samozřejmě nainstalovanou Javu. Kromě výše zmíněných metod můžete použít i technologii Java Web Start a spustit aplikaci přímo z prohlížeče. Navíc obsahuje web aplikace i **online verzi**, která funguje přímo v prohlížeči a má pouze omezené možnosti.

Pro spuštění aplikace stačí spustit příložený skript, případně dvakrát kliknout na jar soubor.

První koláž

Rozhraní aplikace je naprosto intuitivní, veliké nápisy Drag Photos Here (Sem přetáhněte fotky) a Add Photos and Click „Create“ (Přidejte fotky a klikněte na „Vytvořit“) mluví za vše. Krátce jsem nakoukl do nabídky Options | Language a zjistil jsem, že program bohužel neumí česky. Zatím se nabídkou nebudu zabývat a vrhnu se na ukázkovou koláž, kterou jsem vytvořil podle pokynů. Označil jsem hromadu fotek a přetáhl jsem je do políčka Photos. Můžete přetáhnout i adresáře s fotografiemi. Navzdory pokynům jsem místo tlačítka Create použil vedlejší Preview, které v mžiku vytvořilo obrysový náhled

Rozhraní programu

výsledné koláže. Pokud kliknete na tlačítko Create, aplikace se vás zeptá, kam chcete výslednou koláž uložit. Na výběr máte také z výsledných formátů. Můžete zvolit JPG, PNG nebo PSD. Pokud zvolíte první dva zmíněné, vše proběhne v pořádku, pokud zvolíte PSD, aplikace vás upozorní, že je to možné pouze v placené verzi.

Při detailním pohledu na koláž jsem zjistil, že obsahuje v pravém dolním rohu vodoznak. Pravděpodobně další neduh neplacené verze, přesto není vodoznak příliš rušivý.

Více možností, více koláží

Na obrázku jste si jistě všimli v pravé části okna několik voleb. Pomocí nich lze tvořit koláže různých tvarů. Základem je obdélník, kruh či srdce, ale můžete vytvořit i koláž ve tvaru textu, nebo tvar nakreslit sami. Pokud zvolíte vlastní tvar, objeví se před vámi kreslicí plocha. Máte několik možností. Můžete kreslit vlastními silami, pomocí štětce (**Brush**) a gumy (**Eraser**). Nejsem však velký výtvarník, a tak jsem raději sáhl po předvolených tvarech v pravém horním rohu

Koláž ve tvaru dílku puzzle

okna. Najdete jich tam několik. Volba **More** kupodivu nenabízí koupi placené verze, ale otevře webový prohlížeč na **stránce s více tvary**. Ty uložíte do počítače a jednoduše je do programu načtete pomocí tlačítka **Load**.

Pokud zvolíte nápis, můžete po kliknutí na tlačítko s třemi tečkami vybrat písmo a vzdálenost jednotlivých znaků od sebe. Volby obsahují další karty, které umožňují měnit pozadí koláže (lze nastavit i transparentní, případně použít obrázek) a barvu a velikost rámečku s fotkou.

Koláže z fotek na Internetu

Nabídka **File** obsahuje volbu **Add Photos From Web**, která umožňuje tvořit koláže například z obrázků na Flickr, Facebooku nebo z výsledků hledání Google.

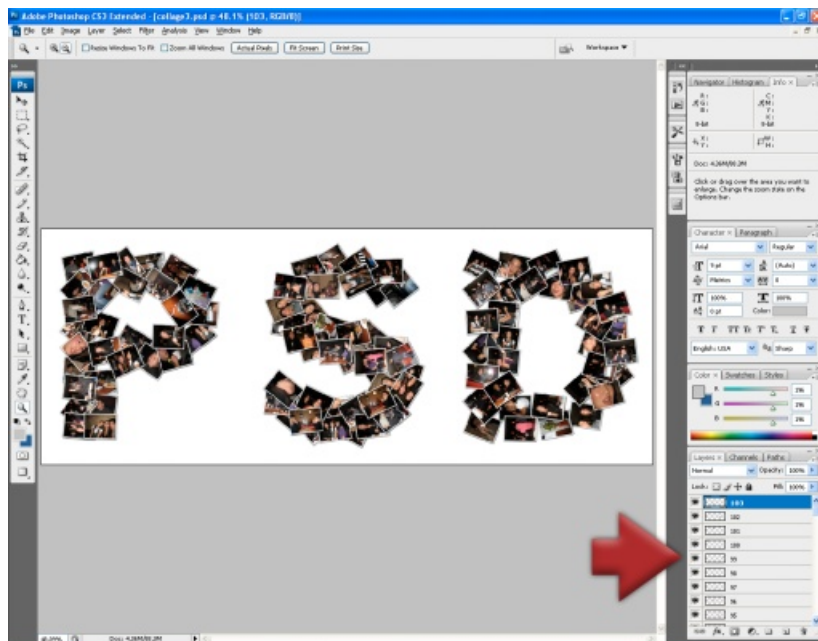
Placená verze Shape Collage Pro

Co umí navíc

- Samozřejmě do obrázků nevkládá vodoznaky.
- Umožňuje uložení do formátu PSD, kde každá fotografie je samostatnou vrstvou, takže s nimi můžete ve Photoshopu nebo GIMPu libovolně šachovat.
- Můžete rozpracované koláže uložit jako projekt a věnovat se jim později.

Kolik stojí

Shape Collage Pro stojí pro nekomerční využití 25 amerických dolarů, což nyní odpovídá částce zlehka převyšující 450 korun českých. Pro komerční účely je to 45 dolarů, což zhruba odpovídá 820 korunám.

Koláž ve formátu PSD ve Photoshopu, zdroj shapecollage.com

Internetové jazykové kurzy pro nevidomé žáky

Cílem projektu je **modernizovat** výuku cizích jazyků pro zrakově postižené vytvořením nových jazykových modulů. Děti se zrakovým hendikepem se tak mohou **lépe učit** vybrané jazyky: angličtinu, němčinu, španělštinu a italštinu.

V současnosti jsou výukové texty všech modulů k dispozici v cizích jazycích a češtině. Textové informace i zvukové nahrávky jsou vkládány do výukového systému. Probíhá **optimální nastavení** softwaru a připravuje se **metodika** pro používání celého systému. Další fáze projektu je zaměřena na **testování** a **školení lektorů**.

Řešitel projektu

Partner projektu

Základní škola prof. V. Vejvodského
náměstí Přemysla Otakara 777
784 01 Litovel

Informace o projektu najdete na adrese
ec3.liberix.cz

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKÝM SOCIÁLNÍM FONDEM
A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TISK A VYTVÁŘENÍ FOTOGALERIÍ

Export do fotogalerií pomocí KIPi pluginů

Vlastimil Ott

KIPi pluginy jsou zásuvné moduly určené primárně pro několik grafických aplikací prostředí KDE. V článku uvedu několik příkladů, jak s jejich pomocí snadno vytvořit efektivní galerii nebo prezentaci.

KIPi pluginy lze používat v programech **Digikam**, **KPhotoAlbum** a **GwenView**. Do systému je nainstalujete balíčkem *kipi-plugins* nebo podobným.

Množství služeb na několik kliknutí

Sada zásuvných modulů podstatným a zásadním způsobem rozšiřuje možnosti uvedených aplikací. Moduly dodávají funkce pro úpravu obrázků, efekty, zjišťování informací o fotkách, import z různých zdrojů nebo export do webových služeb. A protože se možnosti KIPi pluginů neomezují

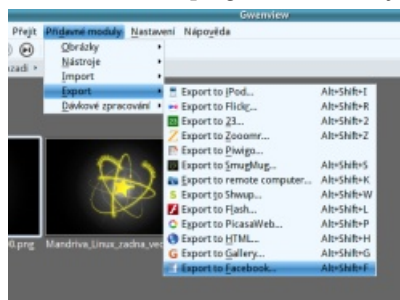
a rozrůstají se, lze s potěšením konstatovat, že v současnosti je možné fotografie ukládat např. do galerií na Facebooku, PicasaWebu, Flickru, stejně jako lze vytvořit HTML stránku nebo flashovou galerii.

Princip je stejný – vyberete si v okně pomocí klávesy [Shift] nebo [Ctrl] a kliknutí požadované fotky. [Shift] označuje blokově, tedy celé řady či sloupce, [Ctrl] pak jednotlivé snímky. Poté spusíte z nabídky **Přídavné moduly | Export** požadovanou službu – vyberete si tedy cílovou galerii. Obvykle lze výběr fotek upravit i později v průvodci.

Uvedu několik příkladů služeb, které můžete použít. V programu budou přibývat další, ale jejich ovládání bude velmi podobné těm, které zde uvádím. Přál bych si, aby stejným způsobem šlo fotky odeslat do sběrný fotografií, technicky tomu nic nebrání. Třeba se dočkáme.

Export fotek na Flickr

Flickr je klasická služba pro uchovávání fotek na webu, patří mezi

Fotografie lze uložit do mnoha webových služeb

zavedené a disponuje širokou uživatelskou základnou spíše profesionálně zaměřených uživatelů, kteří si mohou zakoupit profi účet a k němu další služby. Nicméně základní použití je zdarma.

Fotografie budeme nahrávat z aplikace Gwenview. **Při prvním spuštění** je nutné programu přidělit oprávnění k přístupu na váš účet Flickr. Po vyvolání funkce z nabídky **Přídavné moduly | Export** se spustí webový prohlížeč a zobrazí ověřovací stránku na Flickru (musíte být na Flickru samozřejmě přihlášení).

V současné verzi máte na výběr dvě možnosti – buď jste na tuto stránku přišli odkazem z mailu nebo webu,

nebo jste se sem dostali, protože jste aktivovali funkci v programu. To je náš případ, takže klikněte na druhé (pravé) tlačítko NEXT.

Na další straně uvidíte informaci, že se program jménem *FlickrUploadr* dožaduje přístupu k vaší fotogalerii. Sice název nepoukazuje na KIPi plugin, ale protože jste tu akci vyvolali, těžko očekávat ve stejném okamžiku elektronický podvod. Každopádně můžete odmítnout kliknutím na NO, THANKS. Pokud potvrdíte, dáte programu oprávnění nahrávat, upravovat a přesouvat fotky, dále získá právo přístupu ke všemu obsahu a bude moci zasahovat do materiálů jiných uživatelů (značkování, hodnocení apod.);

The screenshot shows the FlickrUploadr website interface. At the top, there is a navigation bar with the Flickr logo and links for Home, You, Organize & Create, Contacts, Groups, Explore, and Upload. A search bar is also present. Below the navigation bar, the user is greeted with "Hi plastique". A yellow banner indicates that FlickrUploadr wants to link to the user's Flickr account. Below this, there are two options for the user to confirm the request, each with a "NEXT" button. The first option is for users who arrived at the page via email, IM, or Twitter. The second option is for users who arrived via a link not associated with FlickrUploadr. To the right, there is a section titled "What's going on here?" explaining that Flickr encourages developers to build tools for users to play with, but users must authorize these third parties to access their account. Below this, there is a "Want to know more?" section with a link to the Flickr Services page. At the bottom, there is a "FlickrUploadr provides the following description:" section, followed by a footer with various links and a copyright notice.

Povolit aplikaci přístup na Flickr

nebude moci nic mazat. **Potvrďte kliknutím na OK, I'LL AUTHORIZE IT.**

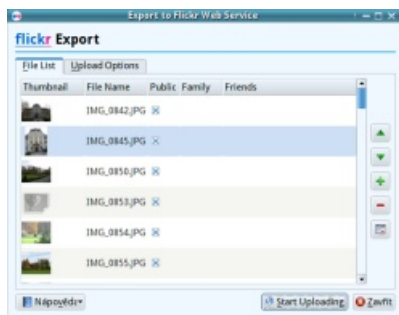
Ve třetím a posledním kroku jste informováni, že program získal trvalý přístup k vašemu účtu na Flickru, můžete mu jej samozřejmě opět odebrat (v nastavení účtu pomocí webového prohlížeče).

Nyní zpět k programu Gwenview – čeká tam na vás okno s dotazem, zda jste mu udělili souhlas. Klikněte na **Ano** a potvrďte tak, že jste souhlas nastavili. Program se pokusí připojit a za chvíli byste měli vidět seznam obrázků, které budete odesílat. Manipulovat s nimi můžete pomocí tlačítek po pravé straně okna, tj. přidávat a odebírat fotografie nebo jim měnit pořadí.

Na druhé kartě – **Možnosti odesílání** (Upload options) – se nacházejí v podstatě všechny možnosti, které lze na fotky aplikovat:

- zařadit fotku do sady fotek (tedy alb), existující jsou načteny; „photostream only“ jsou všechny fotky mimo sady jdoucí chronologicky za sebou;
- přiřadit fotce štítky (tagy, značky) oddělené mezerami – hlavně díky tagům se pak lze ve fotkách vyznat a také se tím zařadí do komplexního obsahu celého portálu;
- určit, kdo může všechny fotky vidět (veřejnost, rodina apod.);
- určit kvalitu a rozměry – před načtením se upraví;
- případně použít jiný účet.

Tohle okno (a celý plugin) slouží k načtení fotek, nikoliv k jejich vzdálené správě. Proto zde není možné měnit licenci, zadávat další informace jako třeba lokaci nebo fotky přesouvat. Technicky by to šlo (viz oprávnění udělená programu), ale plugin to

Nahrát obrázky na Flickr pomocí KIPi pluginu

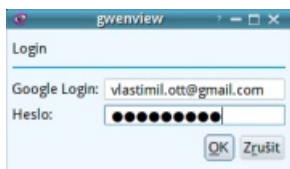
Možnosti pro nahrávané fotky

prostě neumí. Fotky odešlete tlačítkem **Zahájit odesílání** v dolní části.

Program je na obrázcích sice anglicky, ale jeho překlad do češtiny probíhá a stejně jako jeho starší verze bude i ta aktuální brzy kompletně počeštěna.

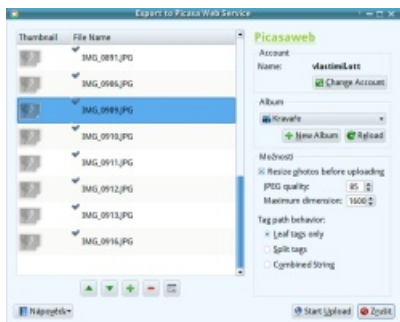
Export na Picasa Web

Funguje na velmi podobném principu jako oba výše zmíněné, jen je vše soustředěné v jednom okně. Do fotoalba se přihlásíte svým přihlašovacím jménem a heslem stejně jako na webu.

Přihlášení do Picasa Web

V pravé části je seznam alb, lze je nechat načíst znovu nebo vytvořit nové. Pak lze zadat značky a omezit velikost fotografií. V neposlední řadě je praktická změna uživatele, pokud jich máte více. Tlačítko pro odesílání fotek je vpravo dole s názvem **Spustit odesílání**. Poté již fotky naleznete na webu.

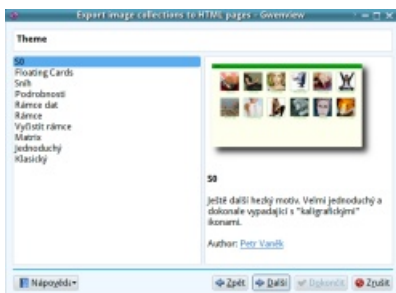

Fotky odeslány do alba na Picasa Web

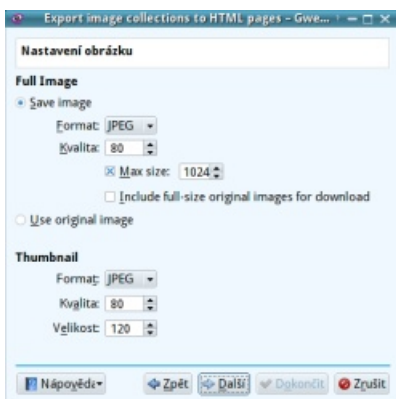
Export do HTML galerie

Jedná se o klasickou statickou fotogalerii, kterou lze použít třeba na USB disku nebo vypálit na CD nebo DVD. Nejprve vás uvítá průvodce, vyberte v něm fotky, které si přejete nahrát.

V dalším kroku máte na výběr téma HTML galerie. Sympatické je, že její náhled uvidíte v pravém poli. Následně pak určujete vzhled plných obrázků a jejich náhledů; u obého formát, kvalitu a velikost, u obrázků

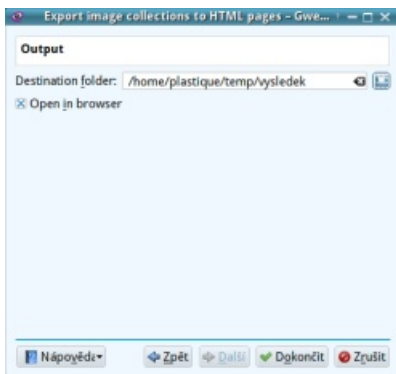

Výběr tématu pro statickou HTML galerii

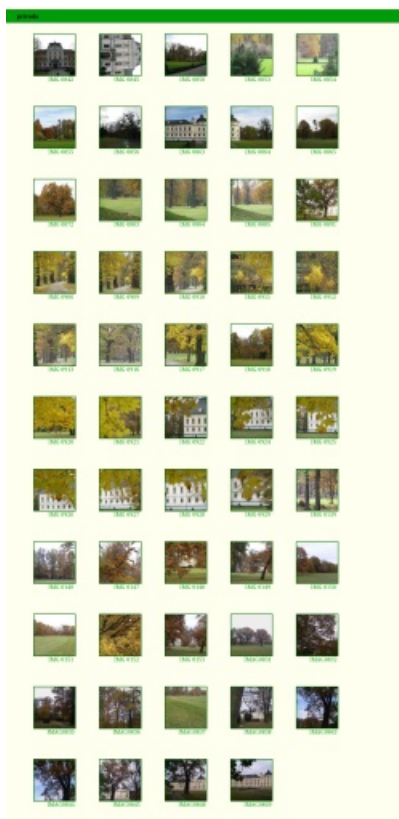

Nastavení rozměrů obrázků

pak navíc možnost vložit odkaz na originál. Finálním krokem je pak výběr cílového adresáře.

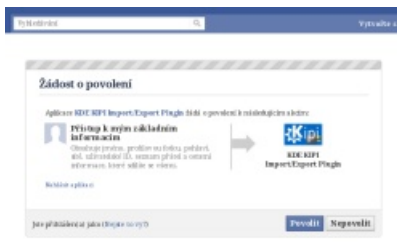
Výběr cílového adresáře

Výsledná statická fotogalerie

Export do alba na Facebook

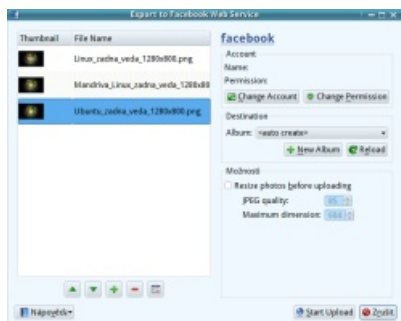
Také v případě Facebooku je nejprve nutné navázat spolupráci mezi programem a službou na webu. Opět tedy zvolte **Přídavné moduly | Export | Exportovat na Facebook**. Zobrazí se okno a zároveň se spustí webový prohlížeč se žádostí o udělení práv. Klikněte na tlačítko **Povolit** a vraťte se do aplikace; klikněte na **Ano**.

O možných možnostech: [Přidání](#) [Výběh](#) [Karta](#) [Sdílet](#)

Povolit KIPi modul přístup na Facebook

Gwenview, resp. KIPi modul, se spojí s Facebookem a zobrazí vaše existující alba. Můžete samozřejmě vytvořit nové, a to tlačítkem **New album** (Nové album). Ovládání okna je stejné jako v předešlých případech, stačí spustit nahrávání tlačítkem **Start upload**.

Nahrát fotky na Facebook

Fotky z Facebooku můžete také stáhnout, a to pomocí Přídavné moduly | Import | Import z Facebooku.

Webová galerie snadno a rychle s Jalbem

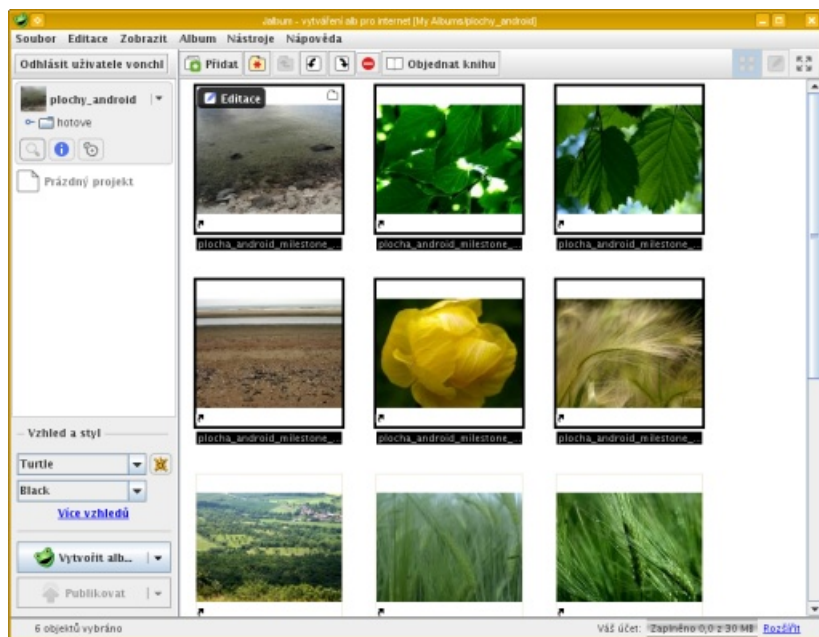
Vojtěch Zeisek

Jalbum je jednoduchý program na úpravu fotografií a tvorbu statických HTML galerií, které můžete nahrát na server nebo vypálit na CD. Zároveň disponuje zdarma dostupnou webovou galerií, se kterou se dovede automaticky synchronizovat. Je napsán v Javě, takže je plně multiplatformní.

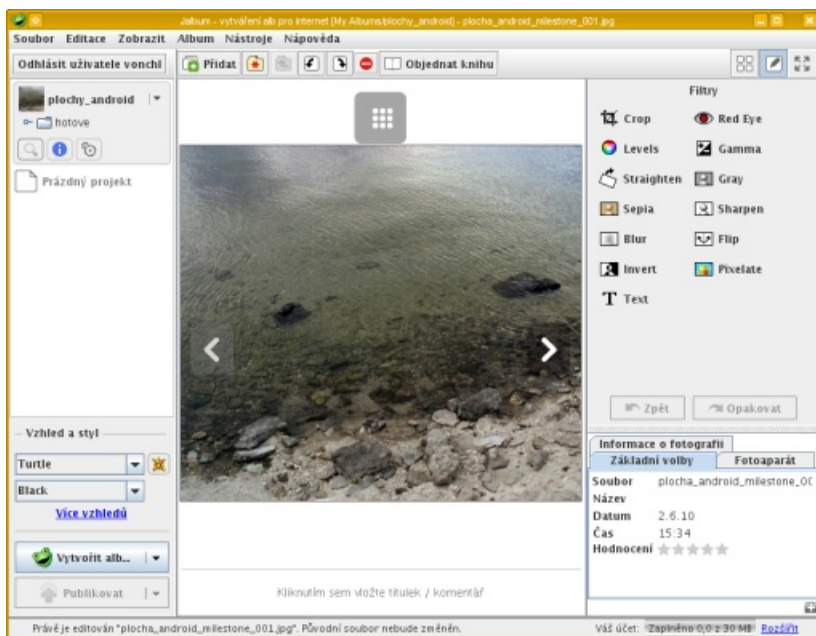
Program si můžete **stáhnout** ze **stránek projektu** nebo si jej nainstalovat z repositářů vaší distribuce. Pravděpodobně tam bude. Už při stahování web navrhuje registraci a tvorbu vlastní webové galerie na Jalbu, ale není to nutné. Web je sice anglicky, ale program je plně přeložen do češtiny. Obecně části programu jsou **open-source** (licence LGPL), ale jeho jádro není.

Během prvního spuštění program navrhuje registraci a tvorbu vlastního alba na stránkách projektu

Naimportované obrázky, nové album v Jalbu

Jednoduchý editor obrázků

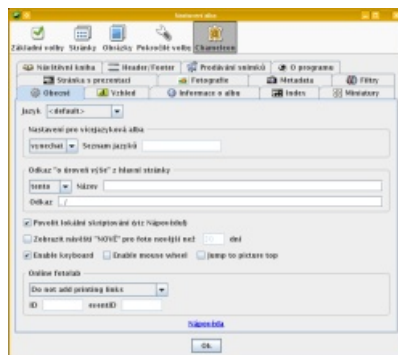
Jalbum má jednoduché, ale účelné rozhraní. Začnete přidáním fotografií kliknutím na tlačítko Přidat nahoře. Jalbum vybrané obrázky nakopíruje do své vlastní složky (ve výchozím stavu ~/My Albums) a dál pracuje s kopiemi originálu.

K dispozici je i jednoduchý editor obrázků. Nejjzákladnější operace zvládne, ale záranky od něj nečekejte. Každopádně je rychlý a jednoduchý. Pokud vám špičkové programy jako digiKam přijdou plné funkcí, které stejně nevyužijete, může se vám Jalbum zalíbit.

K dispozici je velké množství vzhledů pro vaše album, další jsou k dispozici **on-line** a program obsahuje i nástroje na vývoj vlastních témat vzhledu nebo úprav těch stávajících. Navíc je ke každému z dodaných témat k dispozici celá řada nastavení.

U každého alba i obrázku můžete nastavit spoustu věcí od popisů a klíčových slov po nejrůznější detaily vzhledu vaší webové galerie.

Po kliknutí na Vytvořit album se ve vašem domovské adresáři v příslušné

Nastavení alba – od obecného nastavení galerie po detaily tématu vzhledu

Náhled slideshow – Album se chová stejně na pevném disku i na webu

složce objeví nové album. Když v albu provedete v Jalbu nějakou změnu, přidáte další obrázky apod., změny se projeví i na vašem disku. Jalbum ukládá informace o všech galeriích (projektech) do zvláštních souborů. Můžete tak mít na různých místech několik odlišných galerií. Adresář s hotovou galerií můžete třeba vypálit na CD nebo přes FTP nahrát na web a mít tak snadno a rychle pěknou webovou galerii. Jalbum obsahuje jednoduchého FTP klienta, takže každá změna, kterou ve svém projektu v počítači provedete,

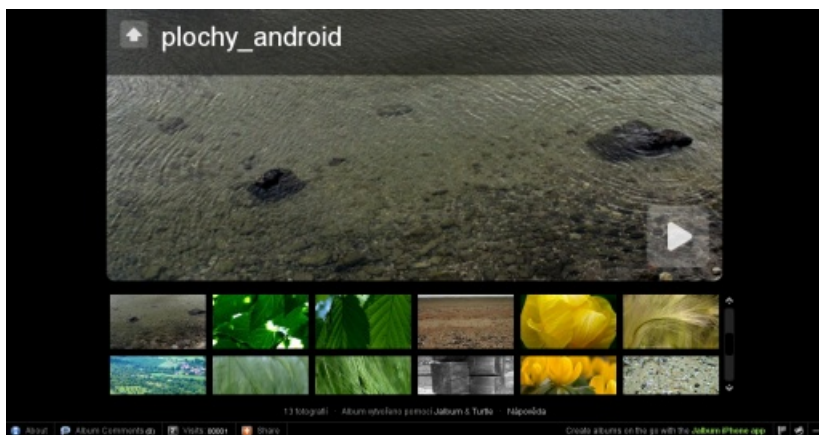
bude automaticky synchronizována na server. Jalbum lze spustět i z **příkazové řádky**, což se může hodit pro serverové použití.

Jalbum nabízí zdarma 30 MB na webovou galerii. To není mnoho, ale větší prostor lze **koupit**. Tím získá uživatel jak víc prostoru, tak více možností. Oproti jiným podobným službám (Picasa, Flickr, Rajče...) nabízí Jalbum mnohem širší nabídku témat a mnohem větší nastavitelnost celého webu a zvláště pak alb. V případě potíží lze na webu celkem snadno a rychle dostat **pomoc**.

Jalbum je přes svou jednoduchost poměrně zajímavý program a zvláště méně náročným uživatelům má co nabídnout. Velmi dobře se hodí jak na tvorbu webových galerií, tak na statické galerie k vypálení na CD. Rozhodně stojí za vyzkoušení.

Jméno	Velikost	Datum
plochy_android	7 položek	10.11.2010 14:52
album	1 položka	10.11.2010 14:52
info	282 B	10.11.2010 15:06
album	8 položek	10.11.2010 15:06
hotove	2 položky	10.11.2010 15:06
res	45 položek	10.11.2010 15:06
slides	26 položek	10.11.2010 15:06
thumbs	13 položek	10.11.2010 15:06
album.rss	9,9 KiB	10.11.2010 15:06
folderimage.jpg	86,2 KiB	10.11.2010 14:52
help.html	6,5 KiB	10.11.2010 15:06
index.html	12,8 KiB	10.11.2010 15:06
hotove	0 položek	10.11.2010 14:51
albumfiles.txt	2,1 KiB	10.11.2010 14:51
comments.properties	0 B	10.11.2010 14:51
jalbum-settings.jar	8,2 KiB	10.11.2010 14:57
meta.properties	10 B	10.11.2010 14:50

Souborová struktura jednoduchého alba

Vlastní webové album na serveru Jalba

Tiskněte z pohodlí domova

Irena Šafářová

I přesto, že existují fotolaby, které vám profesionálně vytisknou vaše obrázky, mnozí uvažují o koupi domácí tiskárny. Potřebují fotografie ihned po jejich pořízení a nemohou čekat, nebo kvůli tomu, že bydlí v místě od jakéhokoli fotolabu na hony vzdáleném.

Tisk obrázků není tak složitý, jak se na první pohled zdá. Musíte si jen uvědomit, že tiskárny tisknou v poměru stran 3:2 a své obrázky musíte tomuto požadavku přizpůsobit. Kvalitní obrázek mívá při tisku rozlišení 300 dpi (bodů na palec, jeden palec je 2,54 cm) a rozměry fotopapíru jsou 15 × 10 cm. Pak bude mít obrázek přibližné rozměry 1772 × 1182 pixelů. Je ale lepší počítat s menším přesahem a zvětšit počet pixelů na každé straně.

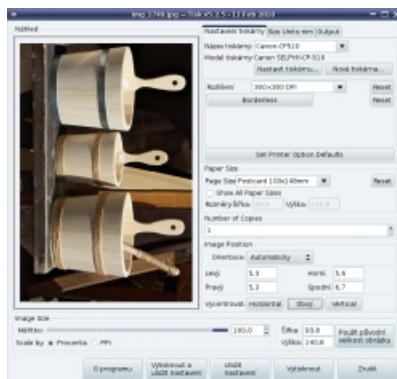
Jako druhý krok je nutné mít v systému správně nainstalovanou tiskárnu, která úkol zvládne. Ke koupi jsou speciální tiskárny na fotografie, které potřebují speciální fotopapír o velikosti pohlednice. Ty bývají termosublumační.

Termosublumační tiskárny produkují fotografie, které se nejvíce podobají těm z fotolabu. Tiskárna má barvivo Cyan (azurová), Magenta (purpurová) a Yeloow (žlutá) nanесeno na pásce, která je stejně široká jako vložený speciální fotopapír. Při procesu tepelná hlava přemění pevnou látku na plyn (sublimace) a pak se barvivo „zapeče“ (termosublumace) do vrchu fotopapíru.

Inkoustové tiskárny na fotografie potřebují také speciální fotopapír, ale ten už mívá velikost A4. Disponují ta-

ké širší škálou zásobníků barev, aby byl obrázek co nejvěrnější. Na tisk fotografií se příliš nedoporučuje barevná laserová tiskárna, protože pro tento účel nebyla zamýšlena a její výsledky jsou v tomto směru podprůměrné.

Ve svém oblíbeném fotoeditoru otevřete okno pro tisk, kde si vyberete tiskárnu a nastavíte budoucí fotce rozlišení, měřítko, zarovnání, počet kopií, orientaci apod. Můžete ještě doladit barevnost snímku a pohrát si s každým barevným kanálem zvlášť. U některých tiskáren si můžete dokonce zvolit i rámeček. Výhodou je, že v náhledu uvidíte, jak bude váš obrázek po vytištění vypadat. Pak už jen kliknete na ono kouzelné Vy-tisknout nebo OK.

Tisk obrázku na termosublumační tiskárně

FotoStar a Fotolab: Jak na instalaci

Jiří Eischmann

Pryč jsou doby, kdy jsme pochodovali do Fotolabu s nevyvolanými filmy. Nástup digitálních fotoaparátů navždy změnil přístup lidí k fotografování. Dnes lze fotit bez starostí, protože si můžeme fotografie protřídít a upravit v počítači. A nebyli bychom v době Internetu, kdyby jejich vyvolání nešlo zařadit přes Internet. Různé fotografické služby nabízejí své vlastní aplikace, které provedou uživatele celým procesem od stažení fotografií do počítače po objednávku jejich vyvolání.

Společnost CeWe Color nabízí linuxovou aplikaci pro dvě své služby – **FotoStar** a **Fotolab**. Bohužel způsob, jakým tuto aplikaci zákazníkům předkládá, není zrovna šťastný. Pokročilí uživatelé nebudou mít pravděpodobně žádný problém s její instalací, pro běžné uživatele však může být nepřekonatelnou překážkou.

Instalaci jsem se rozhodl předvést na aplikaci Fotolabu, ale ta od FotoStaru je prakticky totožná a obě značky nabízejí stejné služby a ceny, pouze u aplikace od FotoStaru se budete muset během instalace poprat s němčinou.

Na stránkách Fotolabu není aplikace moc výrazně označena, ale **najdete ji** v levém pruhu pod názvem Fotolab Fotosvět 3. Vyberte verzi pro Linux a nabídne se vám ke stažení archiv pojmenovaný `lin-setup_Fotolab_Fotosvet.tgz`. Ten stáhněte do libovolné složky.

Nyní je potřeba jej rozbalit. Práci s archivy zastane prakticky každý správce souborů. Já jsem zvolil pro mě nejrychlejší cestu – otevřel jsem archiv ve FileRolleru a obsah zkopíroval do předem připravené složky pojmenované třeba Fotolab.

V dalším kroku je potřeba spustit terminál/konzoli, program k tomu určený se většinou nachází v nabídce

aplikací pod Příslušenstvím. Příkazem `cd` se přesunete do složky, kde jste uložili instalační soubory, příkaz bude vypadat nějak takto:

```
cd /home/pepa/Fotolab
```

Pokud jste se přesunuli do dané složky, instalátor spustíte příkazem:

```
/usr/bin/perl -w install.pl
```

Chcete-li aplikaci nainstalovat pod rootem tak, aby byla přístupná i ostatním uživatelům, napište před příkazem `sudo` nebo se ještě před spuštěním příkazu přihlaste jako root. Záleží na vaší distribuci.

Nejprve musíte odsouhlasit EULA, k jejímu zobrazení se dostanete stisknutím klávesy [Enter] a po jejím přečtení se vrátíte zpět do instalátoru stisknutím klávesy [q]. Na otázku, zda souhlasíte s licencí, musíte přirozeně odpovědět ano, abyste se v instalaci posunuli dále. V dalším kroku na vás čeká otázka, kam daný program nainstalovat. Instalátor sám rozpozná, zda je spuštěný pod rootem (nabídne umístění `/opt/Fotolab/Fotolab Fotosvet 3`) nebo pod uživatelem (nabídne `/home/pepa/Fotolab/Fotolab Fotosvet 3`). Pokud chcete umístění změnit, napište požadovanou cestu, jinak rovnou stisknete [Enter].

Samotná velikost staženého souboru napovídala, že se nejedná o kompletní program. A opravdu tomu tak je, protože v dalším kroku jste vyzváni, zda souhlasíte se stažením jednotlivých částí z Internetu (počítač tak musí být nutně během instalace připojený k Internetu). Odpovědí ANO, spustíte stahování a nainstalování aplikace. Nenechte se zmást větou ukončující instalaci: „Pro spuštění rozbalte prosím soubor '/opt/Fotolab/

Fotolab Fotosvet 3!.“ Samozřejmě nic rozbalovat nemusíte, daný soubor jen spustíte a program naběhne.

Instalátor bohužel neumí spouštět do nabídky aplikací. Můžete ho však jednoduše udělat sami. Postup se liší dle desktopového prostředí, ale všude stačí zadat jen název aplikace a cestu ke spouštěcímu souboru. Položku v nabídce si můžete zkrášlit i **ikonou**.

Ořez fotografií pro sběru

Martin Štín

Jedna z nejdůležitějších věcí, která ovlivní kvalitu vašich papírových fotografií, je poměr stran digitální předlohy. Pokud mají vaše digitální fotografie jiný poměr stran, než je běžné pro výrobu papírové varianty, jsou při vyištění ořezány tak, aby poměr stran odpovídal zvolenému formátu. Nikdo se přitom nedívá, jestli vám na fotce náhodou neuřízne hlavu. Proto je lepší si formát upravit před odesláním do Fotolabu.

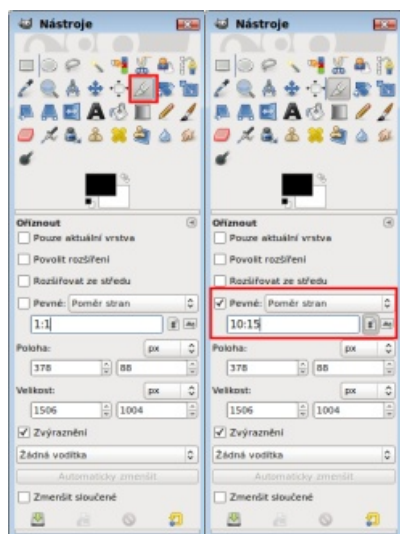
Stačí k tomu **GIMP**. Po otevření obrázku zvolte nástroj **Ořez**, který najdete v panelu nástrojů programu.

I když je možné poměr stran zvolit později, můžete ho nastavit už nyní. Zaškrtněte tedy volbu **Pevné** a nastavte vrní zvolený poměr, např. 10:15.

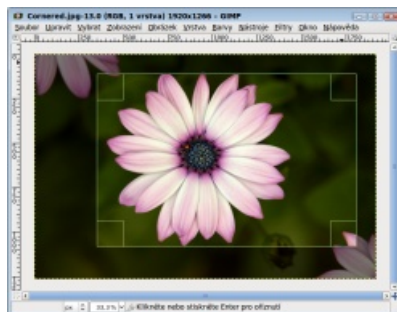
Je asi jasné, že místo poměru 10:15 můžete zadat také 2:3 atp. Vedle políčka pro zadání poměru (v našem případě 10:15) jsou tlačítka pro nastavení na šířku nebo na výšku. Kliknutím na dané tlačítko se poměr automaticky přehodí.

Tahem myši v obrázku vyznačte požadovanou oblast. Šířka a výška oblasti se bude automaticky uzpůsobovat stanovenému poměru stran. Pamatujte také, že přesunutím myši (bez držení tlačítka) do krajní oblasti výběru budete moci měnit šířku a výšku výběru.

Pokud chcete výběr přesunout, umístěte šipku myši zhruba doprostřed výběru a při stisknutém levém tlačítku myši výběr posuňte. Jakmile jste s výběrem spokojeni, klikněte jednou (krátce) doprostřed výběru, tím dojde k oříznutí obrázku. Oříznutý obrázek nezapomeňte uložit, např. klávesovou zkratkou [Ctrl + S].

Ořez a poměr stran

Výřez fotografie

free & open source
LIBERIX, o.p.s.

WANTED

dobrovolníci s duší Tuxe

hledáme AUTORY ČLÁNKŮ, odborníky na MULTIMÉDIA, fandý
komunikace na SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH a jiné SPECIALISTY

REWARD: jasné výsledky a dobrý pocit z práce pro komunitu

Pomozte nám podporovat a propagovat svobodný software a rozšiřte
řady našich spolupracovníků. Nebo nás podpořte finančně.

VÍCE INFORMACÍ K TOMUTO PŘÍPADU PODÁ
LIBERIX, o.p.s.
info@liberix.cz
www.liberix.cz www.linuxexpres.cz
www.mandrivalinux.cz www.openmagazin.cz

O brožůře

Články v brožůře pocházejí z portálů **LinuxEXPRES.cz**, **MandrivaLinux.cz**, **Odcloněno.com** nebo byly vydány v e-zinu **openMagazin**, který je zdarma ke stažení ve formátu PDF. O většinu z portálů se stará **Liberix, o. p. s.**, a vydává také zmíněný magazín. Každý z autorů přispěl do brožury svým dílem a vznikla tato příručka, která v sobě skrývá základní postupy pro zpracování vašich digitálních snímků.

Brožuru jsme připravili pro všechny, kteří se zajímají o fotografování nebo prostě jen mačkají spoušť, ale zároveň potřebují a chtějí kvalitní výsledky v nejkratším čase. Najdete v ní vše, co potřebujete k základním úpravám svých snímků. Od návodu, jak se umět dívat okolo sebe fotografickým okem, přes úpravy snímků v počítači, až po jejich export do fotolabu nebo tisk v domácích podmínkách. Brožuru si oblíbí všichni, kteří chtějí své fotografie upravit v co nejkratší době s co nejlepším výsledkem. Věříme, že vám tato brožura k vytouženému cíli pomůže.